బొమ్మల

భట్టి-విక్రమాదిత్యుల కథలు

(రెండవ భాగము)

రేవళ్ళ సూర్యనారాయణ మూర్తి

నవరత్న బుక్ సెంటర్
ఏలూరు రోడ్, * విజయవాడ-520002

ప్రథమ ముద్రణ :
జూన్ 1990

ముఖచిత్రం, లోపలి బొమ్మలు :
బా లి

ముద్రణ :
డి. బి. ప్రింటర్స్
విజయవాడ_2

వెల : 15_00

ఒక మాట!

బాలలూ!

భారతదేశము మహావీరులకు పుట్టినిల్లు. శ్రీరాముడు, పరశురాముడు, శ్రీకృష్ణుడు, భీష్ముడు, కర్ణుడు, అర్జునుడు, పురుషోత్తముడు మొదలగు అనేక మంది మహావీరులను కన్న వీరమాత మన భారతమాత.

ఆ విధముగా భారతభూమిలో జన్మించిన వీరులలో విక్రమాదిత్యుడు ఒకడు. విక్రమాదిత్యుడు మొదట చంద్రగుప్తుడు అను పేరుతో రాజ్యపాలన చేయుచుండెడివాడని, అతడు అసమాన బలపరాక్రమములు చూపి, అనేకమంది రాజులను, రాజ్యములను జయించి "విక్రమాదిత్యుడు" అను బిరుదు పొందినాడని చరిత్రకారులు వ్రాసిరి.

ఏది ఎట్లున్నను విక్రమాదిత్యుడు అసమాన బలపరాక్రమములు కలవాడని, ధర్మము తప్పక ప్రజలను పాలించిన రారాజని ప్రసిద్ధిపొందినాడు. శక పురుషునిగా గుర్తింపబడుచున్నాడు. ఆయన ధైర్యసాహసములను, వీరత్వమును, న్యాయబుద్ధిని తెలుపు కథలు,గాధలు అనేకము మన దేశములో ప్రచారమందున్నవి ఆ కథలు వినోదము, విజ్ఞానము, ఆశ్చర్యానందములు కలిగించుచు ఆబాల వృద్ధులను అలరింపజేయుచున్నవి. అట్టి కథలలో కొన్ని ముఖ్యమయిన కథలను ఈ పుస్తకములో వ్రాసితిని.

నా ఈ రచనను "నవరత్న బుక్ సెంటర్" (విజయవాడ) వారు స్వీకరించి, ఆ యా కథలకు సంబంధించిన చక్కని చిత్రపటములు అనేకము చేర్చి, అందమయిన ముఖచిత్రముతో ముచ్చటగా ప్రచురించి మీకు అందజేసినందుకు వారికి నా ధన్యవాదములు తెల్పుచున్నాను.

—రేవళ్ళ సూర్యనారాయణమూర్తి.

మా స్వంత ప్రచురణలు

బొమ్మల శ్రీ షిర్డీసాయి జీవిత చరిత్ర
" అక్బర్ బీర్బల్ వినోద కథలు
" తెనాలి రామకృష్ణుని సంపూర్ణ హాస్య కథలు
" ఆలీబాబా 40 దొంగలు
" అల్లావుద్దీన్ అద్భుతదీపం
" గలివర్ సాహస యాత్రలు
" శ్రీ శ్రీ శ్రీ మర్యాదరామన్న కథలు
" భట్టి విక్రమార్కుని సాహస కథలు (2 భాగాలు)
" భేతాళ కథలు
మొగల్ సామ్రాజ్య కథానాయకులు
" ప్రవక్త మహమ్మద్
" ఏసుక్రీస్తు కథలు
" మదర్ థెరిసా
" రవీంద్రనాథ్ ఠాకూర్
" యోగివేమన
" భగత్ సింగ్
" అంబేద్కర్
" యశపాల్ కపూర్
" భగవతీచరణ్
" సుభాష్ చంద్రబోస్
" చంద్రశేఖర ఆజాద్
" జయప్రకాష్ నారాయణ్
" సంఘసంస్కర్త రాజా రామమోహనరాయ్
" పూజ్యబాపూజీ

భట్టి-విక్రమాదిత్యుల కథలు

[రెండవ భాగము]

భేతాళుడు చెప్పిన - రత్నావతి కథ

విక్రమాదిత్యుడు మరల చెట్టుపైకిపోయి భేతాళుని పట్టి బంధించి తీసుకొని వెళ్ళుచుండగా అతడు ఈ క్రింది కథను చెప్పెను-

అయోధ్యానగరంలో వీరకేశుడను వర్తకుడు ఉండెను. అతనికి రత్నావతియను కూతురుకలదు. ఆమె చాలా అందమైనది. అందంనకుతోడు విద్యా వినయములు కలిగియొప్పుచు ఎల్లరిమెప్పు పొందుచుండెను. ఆమె అందచందములను చూచిన ప్రతియువకుడు ఆమెను వివాహమాడ దలచుచుండెను.

ఇట్లుండ ఒక దినమున ఇద్దరు యువకులు వీరకేశుని యింటికి వచ్చి రత్నావతిని తమకిచ్చి వివాహంచేయమని వేడుకొనిరి. ఆ సంగతినెరిగిన రత్నావతి తలిదండ్రులతో నేనెవరినీ పెండ్లిచేసుకొనననని చెప్పినది. కూతురుపైగల ప్రేమాను

రాగములవలన ఆమెను బలవంతం చేయుటకు ఇష్టపడక తల్లిదండ్రులు ఆమెను కోరిన యువకులకు ఆమెనిచ్చి వివాహం చేయజాలమని చెప్పి పంపివేసిరి. ఆమె తండ్రియింటనే సుఖంగా పెరుగసాగినది.

ఇట్లు జరుగుచుండగా ఆ పట్టణంలో విపరీతంగా దొంగతనములుజరుగ సాగినవి. దొంగలు చెలరేగి యిండ్లకు కన్నములుపెట్టుచు దొరికిన వస్తువులను చేజిక్కించుకొని పారిపోవుచుండిరి. దిన దినాభివృద్ధియగుచున్న దొంగలబాధ పడ లేక ప్రజలందరూ రాజు వద్దకుపోయి మొరపెట్టుకొనిరి. రాజు వారి బాధలు విని జాలిపడి దొంగలను పట్టుకొనుటకు కొందరు అధికారులను నియమించెను. కాని వారివలన ఉపయోగం లేకపోయినది.

అంతట రాజు తానే స్వయంగా దొంగలను పట్టుటకు నిశ్చయించుకొని మారువేషం ధరించి ఆయుధంచేపట్టి వీధులలో తిరుగుచుండెను. అది అర్ధరాత్రి సమయం చీకటి దట్టంగాఉన్నది. ముందు వెనుకలకు ఎటుచూచినను చీకటి తప్ప మరేమియు కనబడుటలేదు.

అట్టిసమయంన నొక భయంకరాకారము గల వ్యక్తివచ్చి రాజుముందు నిలచెను. రాజు ఏమాత్రం భయపడక "ఎవరు నువ్వు?" అని అడిగెను. అది విని ఆ భయంకరాకారుడు "మహారాజా! నేనీ గ్రామదేవతయగు మహాకాళి కొడుకును పోతురాజను పేరు గలవాడను"అని బొంకెను. రాజు వాని మాట లునమ్మక వాడు దొంగల రాజని గ్రహించి, ఏమియు యెరుగని వానివలెనటించుచు "ఓహో! పోతు రాజుగారా! మా గ్రామదేవత పుత్రులగు మిమ్ము దర్శించినందుకు నేనెంతో ఆనం దించుచున్నాను. మీరుకూడ మాకు పూజ్యులే! కావున మీరు నాకొక ఉపకారం

చేయవలెను. కాళీమాతమా గ్రామంను కాపాడుచున్నట్లు మీరుకూడ మాగ్రామంను రక్షింపవలెను. తాము నా కోరికను త్రోసిపుచ్చక మమ్ము కాపాడునట్లు వరమిండు" అని వినయంగాపలికెను.

దొంగలరాజు ఆ మాటలువిని ఆనందించి ఇతడు నన్ను పోతురాజని నమ్ముచున్నాడు. అట్టి నమ్మకమిపుడు పాడుచేయకూడదు. ఏదో సమయం చూచి ఈ రాజును చంపి రాజ్యమాక్రమించుకొనవలెనని నిశ్చయించుకొని "రాజా! మీరడిగిన వరమొసగితిని. ఇక నగరికి రండని ముందుకునడిచెను. దొంగ ముందును రాజు వెనకను నడిచి నగర మొగసాలవద్దకు పోయిరి. తరువాత రాజు దొంగను చూచి బయటభద్రంగా చూచుచుండుమని పలికి లోనికిపోయెను. వెంటనే దొంగల నాయకుడు తన సహచరులనుపిలిచి తన అభిప్రాయము తెల్పెను. అతడు ఎట్లు చెప్పిన అట్లుచేయుటకు చోరులందరూ సిద్ధంగాఉండిరి. ద్వారపాలకులు దొంగల కపటచర్యలను గ్రహించి రాజుకు తెలియజేసిరి.

అంతట రాజు తగుసైన్యంతో వచ్చి దొంగల గుంపును ముట్టడించి అందరిని పట్టుకొనెను. దొంగల నాయకునకు రాజు శిరచ్ఛేదం చేయమని ఆజ్ఞ యిచ్చెను. రాజాజ్ఞననుసరించి భటులు అదేప్రకారం దొంగను ముస్తాబుచేసి వీధుల వెంట తీసుకొని పోవుచుండిరి. అప్పుడు రత్నావతి ఆ దొంగల నాయకుని చూచి మోహించినది. వెంటనే తల్లిదండ్రులను పిలిచి రాజభటులు తీసికొని పోవుచున్న చోరనాయకుని చూపించి "అతడే నాకు తగినభర్త. ఏ విధముగనైనను అతనిని విడిపించి తెచ్చి నాకు వివాహంచేయుడు. లేకున్న నేను ప్రాణములు విడచెదను" అని చెప్పెను.

కూతురు మాటలువిని తలిదండ్రులు తెల్లబోయిరి. "ఇట్టి విపరీతమైన కోరిక ఎవరయినా కోరుదురా? రాజుచే శిక్షింపబడి కొద్దిసేపటిలో ప్రాణములు పోగొట్టుకొననున్న వానిని మోహించి పెండ్లాడగోరుచున్నావేమి? నీకేమైన పిచ్చి పట్టినదా? అట్టిచోరుని పెండ్లాడిన లోకులు నిన్నును నన్నునుకూడ చోరులమని భావించి చులకనగా చూడరా? ఇట్టి తెలివితక్కువ కోరిక విడిచిపెట్టుము" అని ఎంతో నచ్చజెప్పిరి. వారు ఎంత నచ్చచెప్పినను రత్నావతి మనస్సు మార్చుకొనక అతనినే పెండ్లిచేయమని, లేకున్న మరణించెదనని చెప్పెను.

అంతట తండ్రి కూతురుపైగల ప్రేమచే వెలగల రత్నములను తీసుకొని రాజువద్దకు వెళ్ళి పాదముల వద్దపెట్టి "మహారాజా! మీరు శిరచ్ఛేదం చేయుటకు ఆజ్ఞనిచ్చిన దొంగను నా పుత్రిక గుడ్డిగా ప్రేమించినది. అతనిని తనకు పెండ్లి చేయకున్న ప్రాణత్యాగం చేయుటకు నిశ్చయించుకొన్నది. ఆమెలేకున్న మేము జీవించలేం. మమ్ము ఈ ఆపదనుండి రక్షింపుడు" అని దీనంగా వేడుకొనెను. వీరకేశుడు ఎంత వేడుకొన్నను రాజు ఆ దొంగను విడుచుటకు అంగీకరించక "శెట్టి! నీవుకూడ దొంగవైయుందువు. కాకున్న వానిని విడిపించుటకు ప్రయత్నింపవు. వాడు దొంగతనంచేసిన వస్తువులనుతెచ్చి నీకు చౌకగా అమ్ముచుండును కాబోలు. అందువలననే కూతురువంకపెట్టి వానిని తప్పించుటకు ప్రయత్నించుచున్నావు. నీ దొంగవేషములు నేను కనిపెట్టలేననుకొంటివా? తక్షణమే యిచ్చటినుండి వెళ్ళి పొమ్ము లేకున్న నీకుకూడ వాడికి పట్టినగతియే పట్టగల"దని కఠినంగా చెప్పెను.

అంతట వీరకేశుడు చేయునదిలేక విచారంగా ఇంటికిపోయి రత్నావతిని పిలిచి ఆ సంగతిచెప్పెను. అదివిని రత్నావతిదుఃఖముపట్టలేక క్రిందపడి మూర్ఛపో

యెను. ఆమెస్థితిచూచి తలిదండ్రులుబిగ్గరగాఏడ్చుచు శైత్యోపచారములు చేయసాగిరి. కొంతసేపటికి రత్నావతి మూర్ఛనుండి తేరుకొని పైకిలేచి రొమ్ము బాదుకొనుచూ దొంగవెంటపడి పరుగెత్తసాగెను. ఆమె చర్యలను చూచినప్రజలు ఆమెకు పిచ్చి పట్టినదని భావించి నవ్వసాగిరి. తల్లిదండ్రులు ఆమె పడుచున్న అవస్థచూచి —వెన్నంటి పోవుచుండిరి.

ఈ లోపుగా రాజభటులు దొంగను శ్మశానమునకు ఈడ్చుకొనిపోయి కొఱ్ఱునకు ప్రదక్షిణం చేయించి కొఱత వేసిరి. దొంగ ఆ రాజభటులను చూచి మొదట నవ్వి, తరువాత ఏడ్చి ప్రాణం విడిచెను. దొంగ ప్రాణము విడిచిన సంగతి గమనించి, రత్నావతి చితిపేర్చుకొని, నిప్పంటించి అందు దుముకబోవు చుండెను.

అదే సమయమున అటు పోవుచున్న పార్వతీ పరమేశ్వరులు రత్నావతిని చూచి జాలిపడి, ఆమెకు ప్రత్యక్షమై "నీకేమి కావలెనో కోరుకొను"మని పలుకగా, ఆమె పార్వతీ పరమేశ్వరులకు ప్రదక్షిణ నమస్కారాదులు చేసి "జగద్రక్షకులారా! మీకు నాయందు దయయున్నచో నా మనోహరుడగు దొంగను బ్రతికింపుడు. నే నాతనిని పతిగ భావించితిని. నాకు పతిభిక్ష పెట్టుడు" అని కోరెను.

పార్వతీ పరమేశ్వరులు ఆమె దృఢ సంకల్పమునకు, పతిభక్తికి ఆనందించి, ఆమె కోరిన విధముగ చోరనాయకుని బ్రతికించిరి. వాడు నిద్రపోయి లేచినట్లు పైకిలేచి జరిగిన సంగతులు తెలుసుకొని ఆనందాశ్చర్యములు పొందెను.

పార్వతీ పరమేశ్వరులు అంతర్ధానమైనంతట రత్నావతి తల్లిదండ్రులు కూతురును, చోరనాయకుని ఇంటికి దీసుకొనిపోయి ఎంతో వైభవముగా పెండ్లిచేసిరి.

పార్వతీ పరమేశ్వరులు రత్నావతికి ప్రత్యక్షమై దొంగను బ్రతికించుట

జరిగిన సంగతులన్నియు విని రాజు ఆశ్చర్యపడి, చోరనాయకుని పిలిపించి, తన సైన్యమునకు అధికారిగ జేసెను. "విక్రమాదిత్య మహారాజా! ఆ దొంగ చనిపోవుటకు ముందు నవ్వి తరువాత ఏడ్చుటకు కారణమేమిటి?" అని

భేతాళుడు అడుగగా, "రత్నావతి తన మంచి చెడ్డలు విచారించక దొంగనని ఎరిగి వుండి ఎట్లు ప్రేమించినదా అనుకొని నవ్వినాడు. ఆమె తల్లిదండ్రులు కూతురుపై గల ప్రేమచే గోడుగోడున ఏడ్చుటను చూచి మనసు కరగి ఏడ్చినాడు" అని విక్రమాదిత్యుడు చెప్పిన తక్షణం భేతాళుడు కట్లు త్రెంచుకొని చెట్టుమీదికి పోయినాడు.

భేతాళుడు చెప్పిన - భాగ్యవతి కథ

అంతట విక్రమాదిత్యుడు విసుగుచెందక మరల చెట్టుమీదికి పోయి, భేతాళుని పట్టి బంధించి వీపుపై నుంచుకొని తెచ్చుచుండగా ఈ కథ చెప్పెను—

పూర్వము గోపాల పట్టణమును కార్తికేయుడను రాజు పాలించెను. అతడు ధర్మము తప్పక ప్రజలను పాలించి మంచిపేరు పొందెను. ఆ రాజేంద్రునకు భాగ్యవతి యను కూతురు కలదు. ఆమె అప్సరసలను మించిన అంద చందములు కలిగి అలరారుచుండెను. ఆమె లలిత కళలలో ఆరితేరిన మహిళ. ఆమె ఒకనాడు అంతఃపురాగ్రమున ఇటునటు తిరుగుచుండగా శివస్వామియను నొక బ్రాహ్మణ యువకుడు చూచి ముగ్ధుడై ఆమెను మోహించెను. భాగ్యవతి కూడ ఆ యువకుని చూచి అతని అందచందముల కలరి వలచెను. ఇరువురు ఒకరినొకరు చూచిన తక్షణం పరస్పరం ప్రేమ దృక్కుల బరపుకొనిరి. ఒకరి నొకరు కలసి కొనుటకు తహతహలాడసాగిరి. కాని అంతఃపురమున ఉండు భాగ్యవతి ఎక్కడ? సామాన్య బ్రాహ్మణ యువకుడైన శివస్వామి యెక్కడ? ఎంత ఆలోచించినను భాగ్యవతికి అతడిని కలుసుకొను మార్గం కనబడలేదు

శివస్వామి భాగ్యవతిని కలుసుకొనుటకు తగు మార్గం కనబడక, ఆమెపై కలిగిన మోహమును విడువలేక చింతాక్రాంతుడై తుదకు పట్టణమును వదలి యొక అడవికి పోయెను.

అచ్చట నొక గుహలో నివసించుచున్న యోగిని దర్శించి, తన వృత్తాంతము నంతయు తెలియజేసి, తన ప్రేయసియగు భాగ్యవతిని కలిసికొనుటకు తగు మార్గం చెప్పమని ప్రాధేయపడెను. యోగి ఆ బ్రాహ్మణ యువకుని స్థితి చూసి జాలిపడి వారిద్దరు కలిసికొనుటకు తగు మార్గములేవైన కలవా అని ఆలోచించి, ఏ మార్గం కనపడనందున తుదకు ఒక ఉపాయమాలోచించెను. ఆ బ్రాహ్మణ యువకునకు స్త్రీ వేషము వేసి తన వెంటబెట్టుకొని రాజు వద్దకు పోయెను.

తన దర్శనమునకు వచ్చిన యోగిని మహారాజు గౌరవించి, నావలన మీకు కావలసిన పనియేదయిన నున్నచో తెలుపుడు. తప్పక చేసెదననగా, యోగి "మహారాజా! నేను కాశీయాత్ర కేగుచున్నాను. నా పుత్రిక నంతదూరం దీసుకొని పోవుట నా కిష్టంలేదు. నేను తిరిగి వచ్చునంతవరకు దీనిని మీ యంతఃపురమున వుంచి కాపాడుడు" అని కోరెను. అందుకు రాజు అంగీకరించి స్త్రీ వేషమున వున్న శివస్వామిని అంతఃపురమునకు పంపెను. పిమ్మట ఆ యోగి రాజును ఆశీర్వదించి వచ్చిన దారిన తిరిగిపోయెను. శివస్వామి స్త్రీ వేషముతో భాగ్యవతి చెలికత్తెలతో కలసి మెలసి తిరుగసాగెను. నాలుగయిదు దినములట్లు గడపి ఒక నాటిరాత్రి శివస్వామి రాజపుత్రిక పడకగదిలో ప్రవేశించి, ఆమెకు తన నిజరూపం చూపించి, జరిగిన విషయము లన్నియు చెప్పెను.

సిద్ధుడు శివస్వామిని ఆడువేషముతో తీసుకొనివచ్చి రాజుకు అప్పగించుట

అతని మాటలు విని యా రాజపుత్రిక ఆసనముపైనుండి దిగ్గునలేచి శివస్వామి ధైర్యసాహసములకు లోలోపల సంతసించుచు, గాఢాలింగనం గావించు కొని లోపలికి తీసుకొనిపోయి తన శయనాగారమున రహస్యముగ ఉంచి, అతనితో హాయిగ సుఖించుచుండెను.

ఇట్లు జరుగుచుండగా మంత్రి కుమారుడు ఒకనాడు రాజువద్దకుపోయి

రాజపుత్రిని తనకు యిచ్చి వివాహం చేయగోరెను. రాజందుకు యిష్టము లేని వాడై సిద్ధుడు తనవద్ద ఉంచి వెళ్ళిన కపటసుందరిని అతనికిచ్చి పెండ్లి చేసెను.

వివాహమయిన తరువాత వారిద్దరిని పడకటింటికి పంపిరి. అప్పుడా సుందరి వేషమున నున్న బ్రాహ్మణ యువకుడు తనను ముట్టుటకు ప్రయత్నించు చున్న మంత్రి కుమారుని చూచి "నాథా! నన్నొక భూతము పట్టి బాధించు చున్నది. నన్నంటకుము. అది నిన్ను చంపునని భయపడుచున్నాను. నీవు ఆరునెలలు తీర్థయాత్రలు చేసి, ఆయా నదులలోని పవిత్ర జలములు తెచ్చి నాపై జల్లించిన యెడల ఆ భూతము తొలగిపోవును. అప్పుడు మనం నిశ్చింతగా ఉండి దాంపత్యసుఖము అనుభవింపవచ్చును. కావున వెంటనే నీవట్లు చేయుము" అని చెప్పెను.

ఆ మాటలు నిజమని నమ్మి మంత్రి కుమారుడు తీర్థయాత్రల కేగెను. అతడట్లు వెళ్ళిన తరువాత కొన్నాళ్ళకు సిద్ధయోగి ఒక శిష్యునితో రాజువద్దకువచ్చి "మహాప్రభూ! మీ వద్ద ఉంచి వెళ్ళిన కన్యను ఈ నా శిష్యునకు యిచ్చి పెండ్లి చేయవలెను." అని కోరగా, రాజు నిరుత్తరుడై, ఏమి చెప్పుటకు తోచక, ఆ యోగి పాదములపై పడి, జరిగిన సంగతులు చెప్పి "స్వామీ! జరిగినదానికి చింత పడి ప్రయోజనము లేదు. ఈ మీ శిష్యునకు నా పుత్రికనిచ్చి పెండ్లి చేసెదను. ఆగ్రహింపక అంగీకరించుడు" అని వినయముగ కోరెను.

సిద్ధయోగి అందుకు యిష్టపడెను. అంతట రాజు అతని శిష్యునకు తన కుమార్తె నిచ్చి వివాహము చేసెను. పిమ్మట యోగి వారిని తీసికొని తన గ్రామమునకు పోవుచుండగా స్త్రీ వేషమున నున్న బ్రాహ్మణుడు వచ్చి "ఇది నా

భార్య" అనెను. శిష్యుడు "ఈమె నా భార్య" అని గద్దించి చెప్పెను. ఓ విక్రమాదిత్య మహారాజా! ఆ రాజపుత్రిక ఎవరి భార్య యగును?" అని భేతాళుడు ప్రశ్నించగా "తండ్రి ఇష్టపడి ఇచ్చినవానికే రాజపుత్రి భార్యయగును కాని దొంగతనముగ వచ్చి కూడిన వానికి కాద" నివిక్రమాదిత్యుడు చెప్పెను.

తక్షణము భేతాళుడు బంధ విముక్తుడై చెట్టుపైకి పోయెను.

భేతాళుడు చెప్పిన - నాగరాజు కథ

పట్టు విడువని విక్రమార్కుడు మరల చెట్టుపైకి పోయి, భేతాళుని బంధించి తీసుకొని వచ్చుచుండగా భేతాళుడు ఇట్లు ఒక కథ చెప్పసాగెను—

"ఓ విక్రమాదిత్య మహారాజా! వినుము. నాగపురము అను నొక పట్టణము కలదు. దానిని జీమూతవాహనుడు అను రాజు పాలించుచుండెను. అతడు ధర్మము తప్పక రాజ్యమును పాలించుచు రాజులందరికంటె ఉత్తముడని పేరు పొందెను. అతడు తన రాజ్యమున జరుగు వింతలను, విశేషములను గూఢచారుల వలన గాక, రహస్యముగ తానే రాజ్యమందు తిరిగి తెలుసుకొనుచుండెను.

ఆ సమయమున అతని రాజ్యమునందలి ఒక అడవిలో అసంఖ్యాకము లగు సర్పము లుద్భవించెను. వానిని చూచి గరుడుడు ప్రతిదినము ఆ ప్రాంతమునకు వచ్చి సర్పములను పట్టి భక్షించుచుండెను. గరుడుని చర్యలకు నాగములు భయపడి, ఒకచోట సభచేసి తమకు గరుడుని వలన కలుగుచున్న ఆపదను తొలగించుకొనుటకై తగు మార్గమును గూర్చి ఆలోచించుకొని, తుదకు గరుత్మంతునకు ఒక విన్నపము అందజేసికొనవలెనని తీర్మానించుకొన్నవి. ఆనాడు గరుడుడు

వచ్చు వేళకు అన్ని పాములు ఒకచోట నిలబడి. "పక్షీంద్రా! మాదొక చిన్న మనవి కలదు. దయయుంచి వినుము" అని ప్రార్థించినవి. "ఏమిటా మనవి చెప్పుడు" అని గరుడుడు అడిగెను.

సర్పములు గరుత్మంతుని ప్రార్థించుట

అంతట ఆ సర్పములు "పక్షిరాజా! మేము ఈ అరణ్యమున పరుల జోలికి పోక, మీకు దాసులమై జీవించుచున్నాము. ఇట్లు జీవించుచున్న మమ్ము అనేకమందిని ప్రతిదినము చంపి, తిని పోవుచున్నారు. ఇట్లు కొంతకాలము

జరిగిన మా వంశమే లేకుండ పోవును. అప్పుడు మీకు తగిన ఆహారము లేకుండ పోవును. అట్టి దుస్థితి కలుగకుండ మాలో ఒకరము వంతు ప్రకారం మీ వద్దకు వచ్చి ఆహార మయ్యెదము. మేము మాట తప్పము.దయయుంచి ఇందుకు అంగీకరించుడు" అని కోరినవి.

సర్పముల కోరిక విని గరుత్మంతుడు జాలిపడి "మంచిది. అట్లే చేయుడు" అని పలికి వెళ్ళిపోయెను. ఆనాటినుండి సర్పములు వంతులు వేసి కొని, రోజుకొకటి చొప్పున గరుడుని వద్దకుపోయి ఆహారమగుచుండెను.

ఆ విధముగా కొంతకాలం జరిగెను. ఒకనాడు శంఖచూడుడను సర్పం గరుడునకు ఆహారముగా వెళ్ళవలసి వచ్చినది. అతని తల్లికి ఒకడే పుత్రుడు. అతనిని వదలి ఆమె బ్రతుకజాలదు. అందువలన ఆమె తన ఏకైక పుత్రుని విడువలేక గోడుగోడున దుఃఖించుచుండెను. ఆమె స్థితిచూచి తక్కిన సర్పములు కూడ చింతించసాగినవి.

ఇంతలో తన రాజ్యమునందలి వింతలు, విశేషములు తెలుసుకొనవలె నని బయలుదేరిన జీమూతవాహనుడు అచ్చటికి వచ్చెను. ఆమె దుఃఖించుటకు గల కారణము తెలిసికొని ఎంతో జాలిపడెను. ఆమె నోదార్చి, శంఖచూడుని దగ్గరకు పిలిచి "నాయనా! చింతపడకుము. నీకు బదులుగా నేను గరుత్మంతు నకు ఆహారమయ్యెదను. నీవు నీ తల్లితోనుండి ఆమెను చక్కగా చూడుము" అని ధైర్యము చెప్పుచుండగా, గరుడుడు అచ్చటికి వచ్చెను. తనకు ఆహారం పంపుటకు ఆలస్యం చేసినందుకు మండిపడుచుండెను.

అప్పుడు జీమూతవాహనుడు గరుడునిచూచి, నమస్కరించి"పక్షిరాజా!

నీవు శంఖచూడుని వదలి నన్ను తిని నీ ఆకలి దీర్చుకొనుము. ఇతడు త
ఒక్కడే బిడ్డడు" అని నచ్చజెప్పెను. గరుడు డతని మాటలు విని, ఆనంది
"జీమూతవాహనా! నీ స్వార్థత్యాగమునకు నేను సంతసించితిని. నీకు వల
వరం కోరుకొనుము. ఇచ్చెదను" అనెను. అదివిని జీమూతవాహనుడు "
వాహనా! నా కేమియు అక్కరలేదు. నేటినుండి బ్రతికిన సర్పముల జోలికి పో
మాట యిమ్ము. ఇదియే నా కోరిక" అని చెప్పెను. గరుడు డతని కోరిక
ఆనందించి "అట్లే కానిమ్ము" అని అంగీకరించి వెళ్ళిపోయెను.

ఆ నాటినుండి సర్పములు గరుత్మంతుని భయం లేక సుఖంగా ఉన్న
విక్రమార్క మహారాజా! గరుడ జీమూతవాహనులలో ఎవరు శ్రేష్ఠులో చెప్ప
మని భేతాళుడు ప్రశ్నించగా "చూచిన సర్పమును చూచిన వెంటనే భక్షిం
స్వభావం గల గరుడుడు బ్రతికివున్న సర్పములను ముట్టనని మాట యిచ్చు
చాల గొప్ప సంగతి. కావున గరుత్మంతుడే శ్రేష్ఠుడు" అని విక్రమార్కు
చెప్పెను. అట్లు చెప్పిన వెంటనే భేతాళుడు బంధవిముక్తుడై ఎగిరి చెట్టుమీద
పోయి నిలబడెను.

భేతాళుడు చెప్పిన - వైశ్యకన్య కథ

అంతట విక్రమాదిత్యుడు వేగంగా చెట్టుమీదికి పోయి భేతాళుని ప
బంధించి తీసుకొని వచ్చుచుండగా "రాజోత్తమా! ఒక కథ చెప్పుతున్నాన
వినుము. ధర్మపురమను పట్టణమును విశారదుడను రాజు పాలించుచుండెన
అత డొకనాడు పురవీధులలో విహరించుతున్న సమయమున ఒక వైశ్యకన

ఎదురు పడెను. ఆమె ఎంతో అందంగా ఉండెను. అంత అందమైన ఆ రాజు ఎన్నడును చూడలేదు. అతడామె అంద చందములకు ముగ్ధుడై, మోహించి పెండ్లాడదలచెను.

మరునాడు ఆ రాజు పురోహితుని పిలిపించి తానుచూచిన వైశ్య గూర్చి తెలిపి, ఆమె జాతకమును తెలుసుకొని రమ్మని చెప్పెను. అంత హితుడు వర్తకుని ఇంటికి వెళ్ళి, రాజాజ్ఞ నెరిగించి అతని కుమార్తె జాత యిమ్మని కోరెను. పురోహితుని మాటలు విని వైశ్యుడు ఎంతో ఆనంది పుత్రిక జాతక మాయనకు యిచ్చెను. పురోహితుడు వైశ్యకన్య జాతకమ రాజువద్దకు వచ్చి "మహారాజా! మీరా కన్యను పెండ్లియాడినచో రా లగుదురు" అని చెప్పెను.

ఆ సంగతి విని రాజు ఆ వైశ్యకన్యపై గల వ్యామోహమున పెట్టి ఆ సుందరాంగి ఇతరుల పాలు కాకుండ తన ప్రధానమంత్రికి వి చేయించెను.

కొంతకాలం గడచిన తరువాత రాజు ఒకనాడు పట్టణ వీదులలో టించుచు, మంత్రి గృహోపరిభాగమున నిలచియున్న ఆ వైశ్యకాంతను ఆమె అందచందముల కలరి, మోహించి విరహతాపం నందెను. రా తున్న విరహవేదనని చూచి ప్రధానమంత్రి జాలిపడి, తన భార్యయగు యువతిని పిలిచి "నీవుపోయి రాజు యొక్క కోర్కెను దీర్చి రమ్మ"ని చె

భర్త మాట కెదురాడక ఆ వైశ్యకాంత వెంటనే రాజు పోయెను. రాజు ఆ యువతిని చూచి పరకాంత నంటుట పాపమని, అట్లు

తన కులమునకు, రాజ ధర్మమునకు కళంకమని తలచి, ఆమెను గౌరవంగా ప్రధాని వద్దకు పంపివేసెను. కాని రాజు దీరని విరహ తాపమునకు గురియై మనోవ్యాధితో మంచమెక్కి తుదకు మరణించెను. తన భార్యపైగల మోహ మణచుకొనలేక రాజు మరణించినందుకు మంత్రి మిగుల చింతించి తుదకు ప్రాణం వదలెను. ఓ విక్రమార్క మహారాజా! వారిద్దరిలో నెవరు శ్రేష్ఠులో నిర్ణయించి చెప్పు"మని భేతాళుడు ప్రశ్నించగా-"రాజు మోహపరవశుడై యుండియు తన దగ్గరకు వచ్చిన యువతిని అంటక భర్తవద్దకు పంపివేయుట ఆమెయందు కలిగిన మోహ మణచుకోలేక ప్రాణత్యాగం చేయుట గొప్ప విషయం" అని విక్రమార్కుడు చెప్పెను. అట్లు చెప్పిన వెంటనే బేతాళుడు బంధ విముక్తిపొంది చెట్టుమీదికి పోయెను.

భేతాళుడు చెప్పిన - మునిపుత్రిక కథ

విక్రమాదిత్యుడు విసుగుచెందక తక్షణం చెట్టుపైకి పోయి భేతాళుని పట్టి బంధించి దీసుకొని వెళ్ళుచుండగా "రాజా! ఒక కథ చెప్పుతున్నాను,వినుము విజయపురమను పట్టణమును శూరసేనుడనే రాజు పాలించుచుండెను. అతడు గొప్ప ధైర్య సాహసములు కలవాడు. అతడు తరుచు వేటాడుటకై అడవులకు పోవుచుండెడివాడు.

శూనసేను డొకనాడు వేటాడుటకు మహారణ్యమునకు పోయెను. అప్పుడతడొక అందమైన కన్యను చూచెను. ఆమెయొక్క అందచందములు చూచి ముగ్ధుడై ఆమె సమీపమునకు పోయి "యువతి! నీ వెవరిదానవు? తన

దేవతవా ? దేవకన్యవా ? ఒంటరిగా యిచ్చట సంచరించుచుంటివేమి ?" అని యడిగెను.

రాజు మాటలు విని ఆ కన్య మందహాసము చేసి "నేనొక ముని పుత్రికను. మేమీ యరణ్యముననే నివసించుచున్నాము" అని చెప్పెను. రాజామెను చూచి మోహించి తనను వివాహమాడగోరెను.

మునికన్య రాజు మాటలు విని "రాజా! మునికన్యనగు నన్ను నీవు వరించుట యుక్తముకాదు. నేను మునివృత్తినుండు పేదదానను. మీరు మహారాజులు. మీతో నాకు సంబంధము తగదు" అని చెప్పగా, రాజు ఆమెను బ్రతిమాలి యొప్పించి గాంధర్వ వివాహం చేసికొనెను.

పిమ్మట వారొక చెట్టునీడకుపోయి సరసల్లాపములాడుతుండిరి. అప్పుడొక రాక్షసుడు అక్కడికి వచ్చి రాజును పట్టి మ్రింగబోయెను. రాజతనితో కొంతసేపు పోరాడి, శక్తిహీనుడై రాక్షసునకు లొంగిపోయి తనను మ్రింగవలదని బ్రతిమాల సాగెను.

అప్పుడా రాక్షసుడు రాజును చూచి "రాజా! నీవు తల్లిదండ్రులుగల పిల్లవానిని తెచ్చి నాకు ఆహారముగ నిత్తువేని నిన్ను మ్రింగక వదలెదను" అని చెప్పెను. రాజు అలాగే తెచ్చి యిచ్చెదనని వాగ్దానం చేసి, తక్షణం గుఱ్ఱముపై తన రాజ్యమునకు వచ్చెను. వెదుకగా వెదుకగా వారికి నిరుపేదలగు బ్రాహ్మణ దంపతులు కనబడిరి. వారికొక కుమారుడు కలడు. వారా బాలుని పోషించుటకు చాల కష్టపడుతుండిరి. వారికి రాజు విశేషధనమిచ్చి ఆ బాలుని తీసికొనివెళ్ళి రాక్షసుని ముందుంచెను. రాక్షసుడు ఆ పిల్లవానిని మ్రింగబోవుతుండగా పిల్లవాడు

పకపక నవ్వెను. వెంటనే రాక్షసుడా పిల్లవానిని విడిచి మాయమైపోయెను.
విక్రమాదిత్య మహారాజా! ఆ పిల్లవాడు పకపకమని నవ్వుటకు కారణమేమి?"
అని భేతాళుడు ప్రశ్నించగా, "బేతాళా! పరులు తిట్టి కొట్టునపుడు వారితో

రాక్షసునితో పోరాడుచున్న రాజు వారి యుద్ధమును చూచి భయపడుచున్న మునికన్య

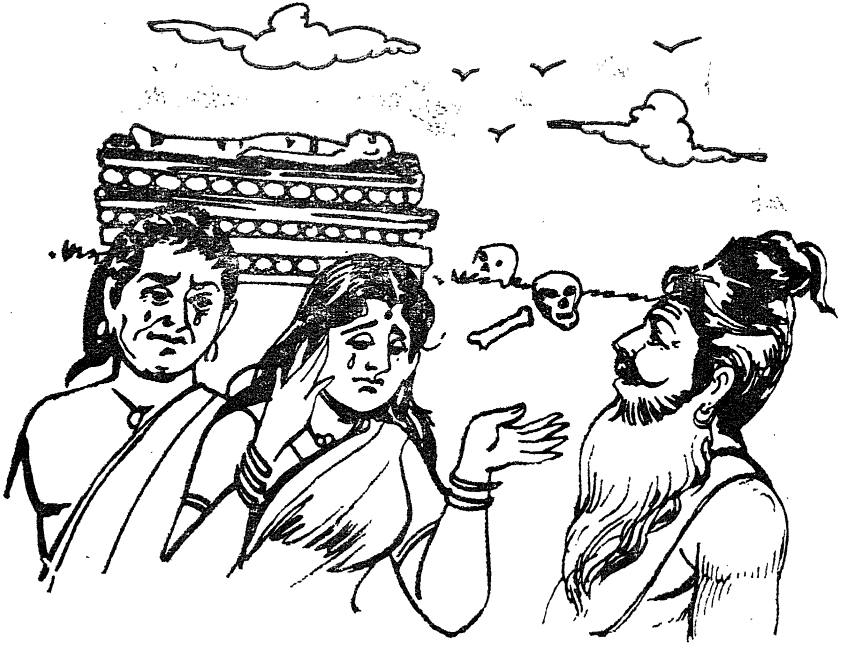
పోరాడి కొడుకును రక్షించువారు తల్లిదండ్రులు. తల్లిదండ్రుల అన్యాయమునకు
గురియైనవారిని రక్షించువాడు రాజు. రాజుచేయు దుష్టకార్యముల నుండి రక్షించు

నది దైవము. అట్టి దైవమే దయలేక మ్రింగజూచిన ఇక దిక్కేమున్నది అను కొని ఆ బాలుడు నవ్వె"నని విక్రమార్కుడు చెప్పిన తక్షణము భేతాళుడు పైకెగిరి చెట్టుమీదికి పోయెను.

భేతాళుడు చెప్పిన - రామశర్మ కథ

మరల విక్రమాదిత్యుడు భేతాళుని బంధించి తీసికొని వచ్చుచుండగా అతడు క్రింది విధముగా ఒక కథ చెప్పెను— "సోమశర్మయను బ్రాహ్మణుడు ప్రశాంతి అను నగ్రహారమున నివసించుచుండెను. అతనికి రామశర్మయను కుమారుడు ఉండెను. రామశర్మ పదునారవయేట అపమృత్యువాతబడెను. తమకున్న ఒక్కగానొక్క కుమారుడు మరణించినందువలన తల్లిదండ్రులు తీరని విచారమున మునిగి గోడుగోడున ఏడ్చుచుండిరి. కొంతసేపు అట్లుయేడ్చి చేయునదిలేక కొడుకును శ్మశానమునకు తీసుకొనిపోయి చితిపైనుంచి అగ్నిసంస్కారము చేయుటకు చేతులాడక, దుఃఖముపట్టలేక బిగ్గరగా ఏడ్చుచుండిరి.

అట్టి సమయమున వారి అదృష్టవశమున పరకాయవిద్య తెలిసిన ఒక యోగి అచ్చటికి వచ్చెను. పుత్రుని కొరకు ఘోరముగా ఏడ్చుచున్న తల్లిదండ్రులనుచూచి జాలిపడి, తన నిజదేహమును వదలి చితిపై నుంచిన ప్రేతమున పరకాయ ప్రవేశము చేసెను. వెంటనే బాలుడు నిద్రనుండి లేచినవానివలె పైకిలేచి కూర్చుండెను. అదిచూచి తల్లిదండ్రులు పట్టరానంత సంతోషమును పొందిరి. కొడుకును తీసుకొని ఆనందంగా యింటికి బయలుదేరిరి. వారివెంట పోవుచున్న ఆ బాలుడు మొదట ఏడ్చెను. తరువాత నవ్వెను. విక్రమార్క మహారాజా! ఆబాలు

కొడుకు మృతదేహమును చితిపైనుంచి దుఃఖపడుచున్న దంపతులు అచ్చటికి వచ్చిన యోగి

డావిధముగా నవ్వుటకును, ఏడ్చుటకును కారణమేమి?" అని ప్రశ్నించగా "ఆహా! విధివ్రాత ఎంత బలీయమైనది? ఎంతో ప్రేమగా తల్లిదండ్రులు పెంచి పెద్దగావించిన శరీరమును వదిలితిని గదా? అనుకొని యేడ్చెను. తరువాత జీర్ణదేహమును విడిచి పసిదేహమున దగిలితిని గదా! అనుకొని నవ్వెను" అని విక్రమార్కుడు జవాబిచ్చెను. వెంటనే భేతాళుడు చెట్టుపైకెగిరెను.

భేతాళుడు చెప్పిన - మాధవి కథ

విక్రమాదిత్యుడు మరల భేతాళుని పట్టితెచ్చుచుండగా ఇట్లొక కథ చెప్పసాగెను— "విక్రమార్క మహారాజా! కృష్ణాపురమను పట్టణమును సుశీలుడను రాజు ధర్మము తప్పక పాలించుచుండెను. ప్రజలాయనయందు మిక్కిలి గౌరవం కలిగియుండిరి.

ఆరాజు ఒకనాడు నగరవీధులలో పర్యటించుచున్న సమయమున మాధవి యనునొక సుందరాంగి కనబడెను. రాజు ఆమె చక్కదనమున కలరి, మోహించి యామెకు తనకోరిక తెలిపి, ఒప్పించి ఆమెను తీసికొని వేరొక పట్టణమునకు పోవుచుండగా కొందరు దొంగలువచ్చి వారినడ్డుకొనిరి. రాజు ఆ దొంగలనెదుర్కొని భయంకరముగా పోరాడి చంపివేసెను. పిమ్మట మాధవిని తీసుకొని ఒక పట్టణ సమీపముననున్న పాడుదేవాలయములోనికి పోయెను. అచ్చట నొక శుభ్రమైన స్థలమున మాధవిని ఉంచి, ఆహారం తెచ్చుటకై పట్టణంలోనికి పోయెను. విపణివీధిలో నతడు ఆహారపదార్ధములు కొనుచుండగా నొకవేశ్య వచ్చి ఆయనను చూచి "అయ్యా! మాయింటికి రండు. కడుపునిండ భోజనముపెట్టి మీ ఆకలి తీర్చెదను" అని బలవంత పెట్టి తమ గృహమునకు తీసుకొనివెళ్ళి తన నాయకికి చూపించెను. ఆమె రాజునుచూచి మోహించి భార్యవలె ప్రవర్తించుచు ఆయనకు తగు సేవలుచేసి మెప్పించి, తనవద్ద ఉండిపోవునట్లు చేసికొనెను.

ఆహారము తెచ్చుటకై పోయిన రాజు ఎంతసేపటికిని రానందున పాడు దేవాలయములోనున్న మాధవి దుఃఖపడసాగినది. అప్పుడొక వైశ్యుడు అచ్చటికి

వచ్చి, ఆమె దుఃఖమునకు కారణం తెలిసికొని, తనగృహమునకు రమ్మని పిలుచుకొని వెళ్ళి ఆమెకు కావలసిన పదార్థములనిచ్చి సంరక్షించుచుండెను.

ఎలుకను చంపి భార్య వద్ద బడాయిలు చెప్పుకొంటున్న వైశ్యుడు

ఒకనాటి రాత్రి వైశ్యుని యింటనొక ఎలుక ప్రవేశించెను. వైశ్యుడా ఎలుకను చంపి గొప్పకార్యము చేసినవానివలె ప్రగల్భములు చెప్పెను. అది విన్న మాధవి నన్నిచ్చటికి తెచ్చిన రాజు పలువురు దొంగలతోపోరాడి చంపినాడు కాని

నీవలె ప్రగల్భములు పలుకలేదు. నీవు అల్పుడవు. నీతో సహవాసము చేసిన నాకు కష్టములు తప్పవు. నీరక్షణలో ఉండుటకంటె మరణించుట మేలు" అని చెప్పి, ఉరివేసికొని చనిపోయెను. తానువలచి తెచ్చుకొన్న యువతి ఆత్మహత్య చేసికొను టకు కారణం తన ప్రగల్భములే అని గ్రహించి ఆ వణిజుడు తన యింటనున్న వస్తువులను, ధనమును పేదలకు పంచిపెట్టి బావిలోపడి మరణించెను.

వేశ్యయింటనున్న ఆ రాజు మాధవి మరణవార్తవిని తానామెకుచేసిన అన్యాయమునకు చింతించి, బ్రతికియున్న అపవాదు కలుగునని భయపడి కత్తితో పొడుచుకొని చచ్చెను. అతడట్లు చచ్చుటకు కారణము నేనేగదా అనుకొని ఆవేశ్య ఉరివేసికొని చచ్చెను. ఇట్లు మరణించిన నలుగురిలో ఎవరు అధికులు" అని భేతాళుడు ప్రశ్నించగా "ఆ నలుగురిలో వేశ్య అధికురాలు. మిగిలినవారు మోసము వలన చచ్చిరి" అని విక్రమార్కుడు చెప్పగానే భేతాళుడు కట్లుతెంచుకొని రివ్వున చెట్టుమీదికి పోయి నిలబడెను.

భేతాళుడు చెప్పిన - వావివరుసలెరుగని వారి కథ

అంతట విక్రమాదిత్యుడు యథాప్రకారం చెట్టుమీదికి పోయి భేతాళుని పట్టి బంధించి తీసుకొని పోవుచుండగా భేతాళుడు "మహారాజా! నీకొక విచిత్రమైన కథ చెప్పుచున్నాను వినుము" అని క్రింది కథ చెప్పెను.

"మహావీరుడు అనునొకరాజు భూలోకమంతయు చూడవలెనను తలంపుతో తన భార్యను, కూతురును, రాజ్యమును విడిచి ఒంటరిగా బయలుదేరివెళ్ళెను. ఎన్నిదినములైనను అతడు తిరిగి రానందున భార్యయు, కూతురును అతనిని

గురించి వెదకుచుపోయిరి. వారు అనేకఊళ్లు, వనములు దాటిపోవుచుండిరి. ఎవరి నడిగినను వారికి మహావీరుని జాడ తెలియకున్నది.

వారట్లు పోవుచున్న సమయమున, మార్గమధ్యమున వారివెనుక నొక బ్రాహ్మణుడును, అతని పుత్రుడును వచ్చుచుండిరి. అప్పుడు తండ్రి కొడుకును చూచి "మనకంటెముందుగ నెవరో ఇద్దరు స్త్రీలు వెళ్ళుచున్నట్లు వారి కాలి జాడల వలన తెలియుచున్నది. ఇందు పెద్దఅడుగులు గలదానిని నేను పెండ్లాడెదను. చిన్న అడుగులు గలదానిని నీవు వివాహమాడుము" అని ఒప్పందము గావించుకొనిరి. అచ్చటినుండి వారు వేగముగాపోయి తమకంటె ముందువెళ్ళుచున్న తల్లీ కూతుళ్ళను కలిసికొని, వారికి తమ ఒప్పందమును గూర్చి చెప్పిరి. వారందుకు అంగీకరించినారు. కాని వారు ఊహించినదానికి పరిస్థితి భిన్నంగా ఉన్నది. తల్లిఅడుగులు చిన్నవిగను, కూతురు అడుగుల పెద్దవిగను ఉన్నవి. అందువలన కూతురుని బ్రాహ్మణుడును, తల్లిని ఆ బ్రాహ్మణుని కుమారుడును పెండ్లాడిరి.

కొన్ని దినములకు ఆ ఇద్దరు స్త్రీలు ఇద్దరు బిడ్డలను కనిరి. అట్లు పుట్టిన ఆబిడ్డల వావివరుసలెట్టివో తెల్పు"మని భేతాళుడు ప్రశ్నించగా, విక్రమాదిత్యు డేమియుతోచక మౌనముగా ఉండెను. అంతట భేతాళుడు చెట్టుపైకి పోక, రాజుముందు ప్రసన్నవదనము కలవాడై నిలచెను. తరువాత తన నిజస్వరూపము చూపి "రాజాధిరాజా! నీయెడల నేను కృతార్థుడనైతిని. నా పుట్టుపూర్వోత్తరములు నీకు తెలియజేసెదను, వినుము" అని క్రింది విధముగా చెప్పెను:

భేతాళుని పూర్వ జన్మ కథ

పూర్వము నేనొక బ్రాహ్మణుడను. నన్ను కాళేశ్వరశర్మ అని పిలిచెడివారు. నా నివాసస్థలము త్రిశిరపురము. ఆయూరనున్న శివక్షేత్రంనకు పూజారినై యుంటిని. ఒకనాడు నేను పార్వతీపరమేశ్వరులకు పూజానైవైద్యాదులు జరిగిన తరువాత గుడితలుపులు మూసి తాళమువేసి బయటకు వచ్చితిని. నైవేద్య ప్రసాదములు తెచ్చుకొనకుండ అచటనే మరచివచ్చినట్లు జ్ఞాపకమునకు వచ్చెను. అప్పుడు నేను వాటిని తెచ్చుకొనుటకై తిరిగి తలుపులు తెరచి లోనికిపోబోయితిని. గుడిలోనెవరో వున్నట్లు నాకుఅనిపించినది. నాకుతెలియకుండ లోనికి ఎవరు పోయినారో రహస్యముగ గమనించవలెనని తలుపునందునుండి లోనికి చూచితిని. నా కండ్లనునేను నమ్మలేకపోయితిని. పరమేశ్వరుని ఒడియందు పార్వతిదేవి కూర్చుండియున్నది. ఆయమ్మ ఈరేడులోకములందు ఇంతవరకు జరుగని కథ ఒకటి చెప్పుడని యడుగగా, పరమేశ్వరుడామెకోర్కెను మన్నించి ఇరువది మూడు కథలను చెప్పెను. ఇరువది నాల్గవకథగా వావివరుసలు తెలుసుకొనజాలని విచిత్రకథ చెప్పెను.

నేను పరమేశ్వరుడు పార్వతీదేవికి చెప్పిన కథలనన్నిటిని రహస్యముగా వింటిని. కొకుల అరపువిని, తెల్లవారుచున్నదని గ్రహించి ఇంటికిపోయితిని. ఇంత ఆలస్యముగ వచ్చుటకు కారణమేమని నాభార్య యడుగగా, నా దురదృష్ట వశమున జరిగిన విషయములన్నియు చెప్పి ఈ విషయములను ఎవరికీ చెప్పవద్దనీ, ఈ కారణమువలననే ఇంటికి వచ్చుట ఆలస్యమైనదని చెప్పితిని.

పరమేశ్వరుడు పార్వతీదేవికి కథ చెప్పుచుండగా పూజారి రహస్యముగా

ఇంతలో సూర్యోదయమైనది. నా భార్య బిందెతీస పోయినది. అచ్చట కలసిన తన స్నేహితురాళ్ళందరికి ఆ కథలు వారినోట రహస్యము అణిగి ఉండునా? అవి వెల్లుబికి ఆనోట ఈ దేశమంతకు ప్రాకినవి. ఎచ్చట చూచినను ఆ కథలు చెప్పుకొను

ఒకనాడు పరమేశ్వరుడు నాకు ప్రత్యక్షమై "ఓరీ బ పార్వతికి చెప్పిన కథలన్నిటిని రహస్యముగా వింటివి. విన్నవాడ

నీ భార్యకుచెప్పి లోకులెల్లరు చెప్పుకొనునట్లు చేసితివి. నీవు
లకు శిక్షగా తక్షణం బేతాళుడవగుదువుగాక!" అని శపించెను.
వాక్యాలువిని తీరని దుఃఖముపొంది స్వామిపాదములపై పడి
చితిని. పరమేశ్వరుడు నాస్థితికి జాలిపడి "ఓరీ, ఉజ్జయిని మ
నకు క్రోసు దూరముననొక మహారణ్యము కలదు. ఆ యడ
పలాశవృక్షము కలదు. దానికనేక శాఖలు కలవు. అందొకశా
ముప్పది సంవత్సరములు తలక్రిందుగ వ్రేలాడుచుండుము. ఃః
జ్ఞానశీలుడను యోగి మహాకాళీ దేవాలయమున తపస్సుచేయుః
దేవిసన్నిధిని యజ్ఞకుండ మేర్పరచి యాగముచేయు తలంపుక
తపస్వికి సహాయపడుటకై విక్రమాదిత్యుడు అంగీకరించి ఉ
అతడు తపస్వి ఆజ్ఞపై నిన్ను కట్టి తీసుకొనిపోవుటకు వచ్చు
ఒక్కొక్క కథచెప్పి తగుజవాబులందుము. ఆతడు ఏకథక
మౌనమువహించునో అప్పుడతనికి లొంగియుండి రెండువేలేం
ముగా నుండుము. పిమ్మట కైలాసప్రాప్తినందగలవు"
మయ్యెను.

సర్వేశ్వరుడు చెప్పిన లక్షణములన్నియు మీలో
విక్రమాదిత్య మహారాజేయని గ్రహించితిని. నేను ఈనాటినుం
ఉండి సహాయపడుచుండెదను" అని చెప్పగా, విక్రమాదిత్యుః
డవు కావున నేను నీపైనెక్కి తిరుగరాదు" అని చెప్పగా
బ్రాహ్మణుడుగా లేను. బేతాళునిగా ఉన్నాను. కావున నీవు ః

గ్రహింపవచ్చును" అని చెప్పగా, విక్రమాదిత్యుడు అట్లే చేయుదమని అంగీకరించెను.

అప్పుడు బేతాళుడు విక్రమార్కుని ముందు వినయముగా నిలబడి "మహారాజా! నేనొక మనవి చేసికొనుచున్నాను. శ్రద్ధగా వినుడు. మీరు నన్ను పరిగ్రహించుట వలన మీరునాకు యజమానులైరి. నేను భృత్యుడనైతిని. కావున తమకు రానున్న ఆపదలనెరిగించి తగుఉపాయములను చెప్పగలను. మీరు నన్ను బంధించి ఆ తపోనిధికి అప్పగించిన వెంటనే అతడు మిమ్ము సాష్టాంగనమస్కారములు చేయుము అని చెప్పును. మీరు అట్లుచేసినచో అతడు మీతల ఖండించి కాళికర్పించి తన కోర్కెలను నెరవేర్చుకొనును. మహంకాళి అతనికి ప్రత్యక్షమై కోరిన వరములనిచ్చును. కావున మీరు చాల మెలుకువగా ఉండవలెను. అతడు మిమ్ము సాష్టాంగ నమస్కారము చేయమన్న అట్లుచేయకుడు. నాకట్లు చేయుట తెలియదు. మీరొకసారి చేసిచూపుడని అడుగుడు. అతడందు కంగీకరించి సాష్టాంగ నమస్కారము చేయునప్పుడు అతని తల నరుకుడు. ఏమాత్రము వెనుకాడినను మీ ప్రాణంనకు ముప్పుకలుగును" అని చెప్పెను.

విక్రమాదిత్యుడు అతని మాటలువిని ఆనందించి "అట్లే చేయుదు" నని బేతాళుని తోడ్కొనిపోయి మునీశ్వరునకు అప్పగించి నిలబడెను. అప్పుడా ముని విక్రమార్కుని అభినందించి, దేవి ముందుకువెళ్ళి సాష్టాంగ నమస్కారము చేయుమని చెప్పెను. అదివిని విక్రముడు బేతాళుడు చెప్పినట్లే చెప్పెను. అంతట ఆ మునీశ్వరుడు దేవిముందుకు పోయి సాష్టాంగ నమస్కారము చేయుచుండగా విక్రమాదిత్యుడు తక్షణమతని శిరస్సును ఖండించెను. వెంటనే కాళికాదేవి విక్ర

మాదిత్యునకు ప్రత్యక్షమై "వత్సా! నీ ధైర్యసాహసములకు మెచ్చుకొంటిని. నీకు కావలసిన వరములు కోరుకొనుము. యిచ్చెద"ననెను.

విక్రమార్కుడు ముని శిరస్సు ఖండించుట
మహంకాళి ప్రత్యక్షమగుట

విక్రమాదిత్యుడు దేవిని చూచి బ్రహ్మానందభరితుడై ఆమెననేక విధముల స్తుతించి "తల్లీ! నీ పాదదాసుడనగు నాకు ఎల్లప్పుడు ధర్మచింతయు, అసమాన బలపరాక్రమములను, నేను కోరినపుడు నీ దర్శనమును యిచ్చి అను

గ్రహింపుము. నా పాలనలోగల ప్రజలు కష్టనష్టములకు గురికాక సుఖముగా ఉండునట్లు చూడుము. అంతేగాక ఈ మునీశ్వరుడు నీకు బలియిచ్చిన రాజపుత్రుల నందరిని బ్రతికించుము" అని కోరెను.

మహాకాళి విక్రమార్కుడు కోరిన వరములన్నిటిని ప్రసాదించి, ఆశీర్వదించి అదృశ్యమయ్యెను.

పిమ్మట విక్రమాదిత్యుడు బేతాళునిపై నెక్కి ఆనందముగా తన రాజధానికి పోయి ధర్మము తప్పక రాజ్యపాలన చేయసాగెను.

విక్రమాదిత్యుడు మొసలివాత పడిన బ్రాహ్మణ పుత్రుని బ్రతికించుట

విక్రమాదిత్యుడు లోగడ నిశ్చయించుకొన్న ప్రకారం రాజ్యమును ఆరుమాసములు పాలించి, మిగిలిన ఆరుమాసములు భట్టితో పాలింప జేయుచు, బేతాళుని పైనెక్కి వనములు, పట్టణములు, వివిధ దేశములు దర్శించి, అనేక వింతలు విశేషములు తెలిసికొని వచ్చుచుండెను. ఈ విధంగా భట్టి-విక్రమార్కులు ప్రజలను తమ ప్రాణములతో సమానముగ చూచుచు రాజ్యపాలన చేయుచుండిరి.

ఇట్లు జరుగుతుండగా, ఉజ్జయినీ నగరమునందు నివసించుచున్న వేదకోవిదుడను బ్రాహ్మణుడు ఒకనాడు తన ఏకైకపుత్రునితో సముద్రస్నానం చేయుటకుపోయెను. అప్పుడొక మొసలి అతని కుమారుని పట్టి నీటి అడుగు భాగం

నకు ఈడ్చుకొని పోయినది. అది గమనించి ఆ బ్రాహ్మణుడు నెత్తీ నోరూ కొట్టుకొనుచు "అయ్యో! ఇదేమి అన్యాయం! ధర్మప్రభువగు విక్రమార్కుడు రాజ్యపాలన చేయుచుండ పాలితులయిన ప్రజలకు అకాలమృత్యువు లెట్లు వచ్చును? నూరేండ్లు నిండకముందే ప్రజలెట్లు చత్తురు? నా పుత్రున కేదేండ్లయిన నిండలేదు. ఇంతలోనే వీనికి చావెట్లు ప్రాప్తించినది. ఇది నేనుగాని, మా వంశంవారుగాని చేసిన దోషం వలన కలిగిన అరిష్టం కాదు. ఈ రాజ్యమును పాలించుతున్న విక్రమాదిత్యుడు ధర్మశాస్త్రముల ననుసరింపక యధర్మంగ వర్తించు చున్నాడు. లేకున్న నా బిడ్డ యకాల మృత్యురూపమున వచ్చిన మొసలినోట బడెడివాడు కాదు" అని రాజును నిందిస్తూ, అచ్చటినుండి పరుగు పరుగున పోయి రాజ ద్వారంవద్ద నిలిచెను. అచ్చటవున్న ఒక గుండ్రాయితో తల బాదుకొనెను. అందువలన నతని తల పగిలి ప్రవాహం వలె రక్తం స్రవించసాగెను. ఆ రక్తంతో నతని శరీరం అంతయు నిండిపోయెను, అతడు బిగ్గరగా నేడ్చుచు, గుండె బాదుకొనుచు, రాజును నిందిస్తుండెను.

ఆ సంగతి సేవకులు పరుగు పరుగున పోయి విక్రమాదిత్యున కెరిగించగా, నతనిని వెంటనే తోడ్కొనిరండని రాజు ఆజ్ఞాపించెను. సేవకులు ఆ బ్రాహ్మణుని తీసుకొని వెళ్ళి రాజు ముందుంచిరి.

రాజు అతని స్థితి చూసి జాలిపడి "బ్రాహ్మణోత్తమా! మీ రిట్లు దుఃఖపడుటకు కారణమేమి? మీరు ఎచ్చట నివసించుచున్నారు?" అని ప్రశ్నించగా ఆ వేదకోవిదుడు "నేను నివసించుచున్న దీ పాడు పట్టణమే! నా పేరు వేదకోవిదుడందురు. నాకు లేక లేక ఒక పుత్రుడు కలిగినాడు. వాని కింకను

ఏడేండ్లు నిండలేదు. లేకలేక పుట్టినవానిని కంటికి రెప్పవలె సాకుచు సకల కళా కోవిదునిగా చేయుటకు ప్రయత్నిస్తుంటిని. నేడు గ్రహణ స్నానమునకై ఇరువురం సముద్రమునకు పోయితిమి. మొలలోతు నీళ్ళలో నిలచి స్నానం చేయుచుండగా నొక పాడు మొసలి వచ్చి నా పుత్రుని పట్టి సముద్రం లోనికి ఈడ్చుకొని పోయినది. మీ పాలనలో పుట్టిన పిల్లలందరు నూరేండ్లు జీవించుచుండ నా పుత్రునకీ అకాలమృత్యువెట్లు సంభవించినది? మీరు మనుధర్మ నీతిని తప్పి ప్రవర్తించుచుండుట వలననే యిట్టి విపరీతం జరిగినది. లేకున్న ఇట్లు జరిగెడిది కాదు. ఏకైక పుత్రుని పోగొట్టుకొన్న వెనుక నా ప్రాణములున్ననేమి? పోయిననేమి? మీ ద్వారం వద్దనే తల పగులగొట్టుకొని ప్రాణములు వదలెదను" అని పట్టరాని దుఃఖంతో చెప్పెను.

ఆ మాటలు విని విక్రమాదిత్యుడు చాల నొచ్చుకొని "భట్టీ! కాల మహిమ కంటివే? మకరమట! పసిబిడ్డను మ్రింగెనట! మన పాలనలో నిట్టి విపరీతం జరుగుట నేను సహించలేను. ఇట్టి సంఘటనల వలన మన పాలనకు తీరని కళంకం కలుగుతున్నది. కావున నేను ఆ మొసలిని శిక్షించి, బ్రాహ్మణ కుమారుని బ్రతికించి తెచ్చునంతవరకు నిద్రపోను. నీవు ఇచ్చటనే ఉండి జాగ్రత్తగా రాజ్యపాలన చేయుచుండుము" అని ఆజ్ఞాపించెను.

పిమ్మట వేదకోవిదుడను బ్రాహ్మణుని చూచి "అయ్యా! కుమారునికై దుఃఖించకుము. ధైర్యంగా ఉండుము. నే నిప్పుడే బయలుదేరిపోయి ఆ మొసలిని శిక్షించి. ఆరు మాసములలోపుగా నీ కుమారుని బ్రతికించి తెచ్చి నీకు అప్పగించెదను. అంతవరకు నేనీ రాజ్యమున అడుగుపెట్టను" అని

ధైర్యం చెప్పి సింహాసనమునుండి దిగి తిన్నగా తన కులదైవమగు మహాకాళి సన్నిధికి పోయి, ప్రదక్షిణ నమస్కారములు చేసి "తల్లీ! నేను తలపెట్టిన కార్యం జయప్రదమగునట్లనుగ్రహింపుము" అని ప్రార్థించెను. కాళికాదేవి అతని భక్తికి మెచ్చి ప్రత్యక్షమై విభూతిని, తీర్థమును యిచ్చి "ఇష్టార్థ సిద్ధి పొందు"మని ఆశీర్వదించి పంపెను.

ఆ విధంగా విక్రమాదిత్యుడు కాళీమాత వద్ద సెలవు తీసుకొని తన యంతఃపురమునకు వెళ్ళి రత్నకంబళమును, ఒక బెత్తమును, రాగి పాత్రను, పావుకోళ్ళను, ఆయుధములను తీసుకొని, భట్టిని పిలిచి నీతి తప్పక రాజ్యపాలన చేయుమని చెప్పి తన రాజ ముద్రాంగుళీయము నిచ్చి సెలవు తీసుకొని భేతాళుని వెంటబెట్టుకొని సముద్రం ఒడ్డుకు పోయెను.

పిమ్మట విక్రమార్కుడు సముద్రంలో దిగి రత్నకంబళమును పరచి దానిపై గూర్చుండి కొంతదూరంపోయి బిగ్గరగా అరచెను. అపుడా ప్రాంతమున నున్న మొసలి పరుగెత్తి వచ్చి యతనిని పట్టవచ్చెను. దానిని చూచి విక్రమాదిత్యుడు భయపడక దగ్గరకు పోయెను. అతని నా మొసలి గుటుక్కున మింగెను. రాజట్లు మింగుడుపడి దాని కడుపులో ప్రవేశించి చూడగా అందొక పట్టణము కనబడెను. ఆ పట్టణ మత్యంత రమణీయమయిన ప్రాకారములను, అందమయిన భవనసముదాయములను కలిగి అమరావతివలె శోభించుచుండెను. ఆ పురవీధులను పరీక్షించి చూచుచు నడిచిపోవుచుండగా నొక వీధిలో కొందరు బ్రాహ్మణ బాలురు పోవుచుండిరి. వారిలో వేదకోవిదుని కుమారుడు కూడ ఉండెను. వానిని చేరబిలిచి రాజు "నీ వెవరి పుత్రుడ"వని అడిగెను.

విక్రమార్కుడు మొసలి గర్భమున నున్న నగరములో ఆడుకొనుచున్న బ్రాహ్మణ బాలునిచూచుట

విక్రమాదిత్యుని మాటలు విని ఆ బాలుడు "అయ్యా! నా స్వస్థలము ఉజ్జయినీ మహంకాళీపురము. సకల విద్యా విశారదుడగు వేదకోవిదుడను విప్రుడు నా తండ్రి. సముద్ర స్నానమునకు వచ్చి దురదృష్టవశమున మొసలి వాతపడి యిచ్చటికి తేబడితిని." అని చెప్పెను. అంతట విక్రమాదిత్యుడు తన చేత నున్న ఖడ్గముతో మొసలి దేహమును ఖండించి, బ్రాహ్మణ బాలుని వెంటబెట్టుకొని బయటకు వచ్చెను. రత్నకంబళమును సముద్రముపై పరచి ఆ బాలుని

కూర్చుండబెట్టి ఒడ్డుకు తీసుకొని పోయెను. అతడట్లు వచ్చునప్పుడు సముద్ర జలమా మకరము లోనికి పోయిన నందలి మహాపట్టణము పాడగునని తలచి మొసలిపై విభూతిని చల్లెను. మొసలి యథాప్రకారం ప్రాణము గలదై తనదారిన పోయెను.

పిమ్మట విక్రమాదిత్యుతు బ్రాహ్మణ పుత్రునితో రాజధానికి పోయెను. భట్టి మున్నగువారు ఆయన కెదురేగి అంతఃపురమునకు దీసుకొనిపోయిరి. వెంటనే వేదకోవిదుడను బ్రాహ్మణుని పిలిపించి బాలుని అతనికి అప్పగించెను. వేదకోవిదుడు తన కుమారుని చూచి బ్రహ్మానంద భరితుడై కౌగలించుకొని ముద్దులాడెను. పిమ్మట విక్రమాదిత్యుని చూచి "మహారాజా! మీ దయవలన మరణించిన నా కుమారుని తిరిగి పొందగలిగితిని. మీవంటి రాజులు ఇంతవరకు భూమిపై పుట్టలేదు. ఇకముందు పుట్టగలరను ఆశ లేదు. భగవంతుడు మీకు దీర్ఘాయువును, శాశ్వతమైన కీర్తిని ప్రసాదించుగాక" అని ఆశీర్వదించి, కుమారుని తోడుకుని సంతోషంగా పోయెను.

చిలుకగామారి చిక్కులలో పడిన విక్రమాదిత్యుడు

ఉజ్జయినీ నగరమున విజయుడను నొక కంసాలి ఉండెను. అతడు విక్రమాదిత్యునితో మంచి స్నేహం కలిగియుండెను. విజయుడు తనకు తెలిసిన ఇంద్రజాల-మహేంద్రజాల విద్యలను విక్రమాదిత్యునకు ఉపదేశించెను. అందుకు ప్రత్యుపకారముగా విక్రమాదిత్యుడు తనకు తెలిసిన పరకాయ ప్రవేశ విద్యను విజయునకు నేర్పెను.

విక్రమాదిత్యుడు ఎక్కువకాలం విజయునితో గడుపుచుండెడివాడు. అయిన అట్లుండుట భట్టికి ఎంతమాత్రము కిట్టకుండెను, విజయుడు సమ్మదగిన వ్యక్తి కాడని భట్టి అభిప్రాయము. అందుచే భట్టి విజయునితో ఎక్కువ స్నేహం కలిగియుండవద్దని విక్రమార్కునితో అనేకసార్లు చెప్పినాడు కాని విక్రమాదిత్యు డతని స్నేహము విడువకుండెను. భట్టి రాజు నేమియు అనలేక, విజయుని ప్రవ ర్తన నొక కంట కనిపెట్టుచుండెను.

ఇట్లు జరుగుచుండగా నొకసారి విక్రమాదిత్యుడు భట్టిని తీసుకొని పోకుండ ఆరు మాసములు అడవులలో సంచరించి వచ్చుటకు పోయెను. విక్రమా దిత్యుడు ఒంటరిగా అడవికి పోయిన సంగతి విని విజయుడు ఏదో పనిపై పర దేశమునకు పోవుచున్నట్లు ఇతరులకు చెప్పి విక్రమార్కుని అనుసరించి అడ వులకు పోయెను. అతడినిచూచి రాజు ఆనందించి, "మిత్రమా! చాలా దినములకు కనబడితివి. క్షేమముగా ఉన్నావా? మంచి సమయమున వచ్చితివి. నీ వలన నాకు మంచిగా కాలక్షేపము కాగలదు" అని కౌగలించుకొనెను.

తరువాత వారు కొంతదూరము పోయి వేటాడి అలసిపోయిరి. అప్పుడు వారొక చెరువు వద్దకు వెళ్ళి దాహం దీర్చుకొనిరి. గట్టుపైనున్న ఒక చెట్టునీడను కొంతసేపు విశ్రమించదలచి విక్రమార్కుడు విజయుని తొడపై తల నుంచుకొని పరుండెను. కానీ రాజునకు నిద్ర పట్టలేదు. అచ్చటికి సమీపమున నున్న చెట్టు కొమ్మపై నొక గూడు ఉండెను. అందు రెండు చిలుకలు నివసించు చుండెను, ఒకటి మగచిలుక, రెండవది ఆడుది. అందు మగచిలుక ఏదో వ్యాధితో బాధపడి, బాధపడి అప్పుడే మరణించెను. అప్పుడు ఆడుచిలుక మగచిలుకపై

పడి ఏడ్చుచుండెను. ఆ దృశ్యమును విక్రమాదిత్యుడు చూచి చాల జాలిపడెను. ఆడుచిలుక దుఃఖము తీర్చవలెనని నిశ్చయించుకొని కంసాలివాడి తొడపై పరుండి నట్లుండి మంత్రధ్యానముచేసి తనకు తెలిసిన పరకాయ ప్రవేశ విద్య ననుసరించి తన జీవము నా మగచిలుక శరీరములో ప్రవేశపెట్టెను. ఆడుచిలుక తన భర్త బ్రతికినందుకు ఎంతో ఆనందించి కలసి మెలసి కాలం గడుపుచుండెను.

విజయుని తొడపై తల పెట్టుకొని పరుండి చెట్టుపై నున్న చిలుకలను చూచుచున్న విక్రమాదిత్యుడు

ఇది యంతయు విజయుడు గమనించెను. అతడు రాజును మోస గించుటకు ఇంతకంటె మంచి సమయం దొరకదని నిశ్చయించుకొని, రాజువద్ద నేర్చుకొన్న పరకాయ ప్రవేశ విద్య ప్రయోగించి తన జీవమును విక్రమాదిత్యుని దేహమున ప్రవేశపెట్టెను. వెంటనే తన శరీరమును కాల్చి బూడిద చేసెను. అచ్చటినుండి రాజు శరీరముతో ఉజ్జయినికి పోయెను.

విక్రమాదిత్యుని దేహముననున్న కంసాలి ఉజ్జయినీ నగరమును సమీ పించి, కోటలోని కేగువారితో నేను నగరమునకు వచ్చినట్లు భట్టికి తెలియజేయు డని చెప్పగా వారు వేగముగపోయి ఆసంగతి భట్టికి తెలిపిరి. ఆ వార్త విని భట్టి ఎంతో ఆశ్చర్యపడెను. ఆరుమాసములు పూర్తికాకుండ రాజు అరణ్యవాసము ముగించి ఎన్నడును తిరిగిరాలేదు. ఇప్పుడు వచ్చినవాడు నా సోదరుడగు విక్రమా దిత్యుడై ఉండడు. ఇందేదో మోసమిమిడి యున్నది. అని కొంతసేపు ఆలోచించి యొక రాజభటుని పిలిచి విజయుడను కంసాలి నగరమందున్నాడో లేడో తెలుసు కొని రమ్మని పంపెను. రాజభటుడు తిరిగివచ్చి మహారాజుగారు నగరము విడిచి అడవులకు వెళ్ళిన మరునాడే విజయుడు ఊరువిడిచి వెళ్ళినట్లు తెలిసినదని చెప్పెను.

భట్టి ఆసంగతి తెలిసికొని ఏదో మోసము జరిగినదని నిశ్చయించుకొని వెంటనే చతురంగ బలములతో నగరము వెలుపలనున్న కపటవిక్రమాదిత్యుని వద్దకు వెళ్ళి ఘనస్వాగతమిచ్చి ఏనుగుపై కూర్చుండబెట్టినగరములోనికితోడ్కొని పోయెను. విజయుడు తననెవరును అనుమానించలేదని భావించి, లోలోపల ఎంతో ఆనందించుచుండెను. భట్టి లోనికిప్రవేశించిన రాజును దర్బారుకు తీసుకొని పోవలె నని ప్రయత్నించుచుండగా కపటవిక్రమాదిత్యుడు "భట్టీ! నేనిపుడు చాల అలసి

యున్నాను. నేడు అంతఃపురమున విశ్రాంతి తీసుకొని రేపు దర్బారు పనులు చక్కబెట్టదలచితిని"ననగా, భట్టి అట్లే కానిండని అతనిని కోటలోనికి తీసుకొని పోయెను.

పిమ్మట ఆయనను రాజుండు భవనమునకు పంపి జాగ్రత్తగా సేవలు చేయుచుండుడని భటులకాజ్ఞాపించి, వెలుపలికివచ్చి తన ఆంతరంగిక సేవకులను పిలిచి విజయుడు చేసిన మోసమునుతెలిపి జాగ్రత్తగ గమనించుచుండుడని తెలిపెను. తరువాత నొకచేటిని పిలిచి నీవంతఃపురమునకేగి నా మాటగా రాణులందరికి ఈ సంగతి చెప్పుము. "ఎవడో మనరాజును మోసముచేసి రాజు శరీరమున ప్రవేశించి వచ్చినాడు. ఆయన నివాసమునకెవరును పోవద్దు. ఒకవేళ శయనాగారమునకు రమ్మని పిలిపించిన మేమిపుడు గౌరీవ్రతము పట్టియున్నామను సంగతి మీకు తెలిసినదే! మీవద్దకు వచ్చిన వ్రతభంగమగును. అట్లయినమనకేగాక దేశమంతకు అరిష్టము కలుగును. వ్రతమిక మూడునెలలకు పూర్తికాగలదు. అప్పుడు మీవద్దకు వచ్చి మీకోరిక తీర్చగలము అని కబురుపంపుడు. మీరు మీ గృహములను విడిచి పోకుడు. అటుపైన చేయవలసిన పనులను నేను ఎప్పటికప్పుడు మీకు కబురు పంపుచుందును అని చెప్పుము. వారిని జాగ్రత్తగా కనిపెట్టి చూచుచుండుము" అని ఆజ్ఞాపించెను.

వెంటనే ఆచేటి అంతఃపురములోనున్న రాణులందరికి ఆ సంగతులు చెప్పి వారందరు మెలుకువగా ఉండునట్లు చేసెను. మరికొంతసేపైన తరువాత కపట విక్రమార్కుడు తనరాణులందరిని రమ్మని కబురుచేయగా, వారందరు భట్టి కబురుపంపినట్లు వ్రతము పూర్తికాగానే వచ్చెదమని చెప్పి పంపిరి. అంతట నా

కపటవిక్రమాదిత్యుడు ఆగ్రహము పొంది, భట్టిని పిలిపించి, రాణులవద్దకు పోయి తీసుకొని రమ్మనిచెప్పగా, భట్టి ఆశ్చర్యపడుచున్నట్లు నటించుచు "అన్నా!ఎన్నడు లేనిది మీరిట్లు రాణులను తీసుకొనిరమ్మని ఆజ్ఞాపించుచున్నారేమి? వారేమైన నేరము చేసినారా?" అని అడుగగా, "కాదుకాదు నేను నగరమునకు తిరిగివచ్చితిని కదా! వారిని మామూలుప్రకారము నా శయనాగారమునకు రమ్మని కబురు చేసితిని దానికి వారు వ్రతమేదోచేయుచున్నామని, ఆవ్రతము యిక మూడు మాసములలో పూర్తియగునని, వ్రతము పూర్తికాగానే వచ్చెదమని చెప్పిపంపినారు. కనుక వారికి నచ్చజెప్పి నాశయన గృహమునకు వచ్చునట్లు చేయుము" అనగా, భట్టి "రాజా! మీమాటలు చిత్రముగా ఉన్నవి. చేతలుకూడ చిత్రముగనే ఉన్నవి. మీరు ఆరునెలలు అడవులలో సంచరించి వచ్చుచున్న సమయమున వారు వ్రతము ప్రారంభించి, మీరు తిరిగివచ్చునాటికి వారు వ్రతం పూర్తిజేయుచున్నారు. మీరు ఈసారి మూడుమాసములైనను పూర్తికాకముందే నగరమునకు తిరిగివచ్చినారు. కారణమేమో తెలియదు. వారు మధ్యలో వ్రతమువిరమించుట మనకుగాని, దేశ ప్రజలకుగాని శ్రేయస్సుకాదు. బాగుగా ఆలోచించి ఏమిచేయమందురో చెప్పుడు. అట్లేచేసెద"ననెను. భట్టి మాటలువిని కపటవిక్రమాదిత్యుడు రాణులను పంపమని పట్టుబట్టిన భట్టి అనుమానపడుటకు కారణమగునని, తనగుట్టు బట్టబయలగునని భయపడి "సరే! వ్రతము పూర్తియైన తరువాతనే రమ్మని కబురుచేయుము. ఇంతలో వచ్చిన తొందరలేదని చెప్పుము" అనెను. భట్టి 'అట్లే చేసెదనని' శలవు తీసుకొని వెళ్ళిపోయెను.

భట్టి క్రమముగా కపటవిక్రమాదిత్యుని ప్రవర్తన జాగ్రత్తగా గమనించి, అతడు తన అన్నయగు విక్రమాదిత్యుని శరీరము కలిగియున్న మరియొక

వ్యక్తి అని, ఆ వ్యక్తి విజయుడే అయివుండునని నిశ్చయించుకొనెను. అసలు విక్రమాదిత్యుని జీవమేమైనదో తెలియక చింతాక్రాంతుడయ్యెను. ఆయన జాడ తెలుసుకొనుటకు నలుదిక్కులకు గూఢచారులను పంపెను. అప్పుడప్పుడు తాను కూడ కొన్నిప్రాంతములకు పోయి వెదకి వచ్చుచుండెను.

ఇచ్చట యిట్లు జరుగుచుండగా, అడవిలో చిలుకయందు ప్రవేశించిన విక్రమాదిత్యుడు పెంటిచిలుకతో విహరించుచు, దానికి ఆనందము కలిగించుచు, కాలక్రమమున తన్నుతాను మరచిపోయెను. చిలుక రూపముననుండి అనేకఅద్భుత కార్యములు చేయుచుండగా ఆ యడవిలోనున్న వేలాది చిలుకలు అతనిని తమ రాజుగా యెన్నుకొని ఆచిలుక చెప్పినట్లు చేయసాగినవి. ఆ చిలుకలన్నిటితో కలిసి చిలుక రూపముననున్న విక్రమాదిత్యుడు అడవిలో ఆనందముగా కాలం గడుపుచుండెను.

ఇట్లు జరుగుచుండగా, ఒకనాడు ఆ ప్రాంతమునకు బోయవాడొకడు వచ్చెను. అతడు వేలాదిగనున్న చిలుకలను చూచి చాల సంతోషించి, వాటినన్నిటిని పట్టుకొనవలెనని తలచెను. అట్టి తలంపుతో అతడు తనవద్దనున్న వలను చెట్టు చుట్టు పన్ని, అందుకొన్ని ఆహారపదార్థములు వేసి, దూరముగావెళ్ళి ఒక చెట్టు చాటున నక్కి ఉండెను.

కొంతసేపైన తరువాత ఆ చిలుకలన్నియు ఆడుతూ పాడుతూ మైమరచి వలలో వేటకాడుపెట్టిన ఆహారపదార్థములను భుజించవలెనను ఆశతో పోయి వలయందు చిక్కుకొన్నవి. ఆ చిలుకలతోపాటు చిలుకరాజైన విక్రమార్కుడు కూడ వలలో చిక్కుపడినాడు. వలలో చిక్కుకొన్న చిలుకలన్నియు

మొత్తము వెయ్యిసరిగా ఉన్నవి. వాటినిచూచి వేటకాడు ఎంతో ఆనందముగా అచ్చటికి వచ్చుచుండెను.

అతనిని చూచి చిలుకలు మిక్కిలి భయపడి ఏడువసాగినవి. విక్రమాదిత్యుడు ఆ చిలుకలను చూచి జాలిపడి "మిత్రులారా! విచారించి లాభము లేదు. నేనొక ఉపాయము చెప్పెదను. అట్లుచేసిన మనకు కలిగిన ఆపదను తప్పించుకొనవచ్చునని తోచుచున్నది. అది ఏమనగా- మనమందరము ఊపిరులు బిగబట్టి, కదలక మెదలక చచ్చినట్లు పడియుందము. వాడు మనలనుచూచి చచ్చిన చిలుకల వలన మనకు కలుగులాభమేమిటని తలచి వలనుండి తీసి క్రిందపడవేయును. వాడట్లు అన్ని చిలుకలను పడవేసిన తరువాత అందరము ఒక్కసారిగా ఎగిరిపోవలెను" అని చెప్పెను. చిలుకలుఅన్నియు మీరుచెప్పినట్లే చేసెదము అని ఊపిరులు బిగబట్టి, మెడలు వేలవేసి పడియున్నవి. ఇట్లున్న సమయమున వేటకాడు అచ్చటికివచ్చి చచ్చినట్లు పడియున్న చిలుకలను చూచి "ఇదేమి చిత్రము! చిలుకలన్నియు చచ్చియున్నవి. ఎంతో ఆశపడిన నాకు నిరాశదక్కినది. ఈ చచ్చిన చిలుకలను నేనేమి చేసుకొందును" అనుకొని ఒక్కొక్క చిలుకను తీసి, పరీక్షించి 'ఇది చచ్చినది, ఇది చచ్చినది' అనుచు క్రిందపడవేయసాగినాడు. ఇట్లాతడు తొమ్మిదివందల తొంభై తొమ్మిది చిలుకలను వలనుండి తీసి బయటపడవేసినట్లు చిలుకలు లెక్కపెట్టినవి. మరియొక్క చిలుక మాత్రం ఉండిపోయినది. అది చిలుకరూపముననున్న విక్రమాదిత్య మహారాజు. అన్నిటిని తీసివేసిన తరువాత వేటకాడు ఆ చిలుకను తీయబోవుచుండగా అతని మొలయందున్న కత్తి జారి క్రిందపడినది. దాని చప్పుడువిని చచ్చినట్లు పడియున్న చిలుకలు మొత్తము వెయ్యిచిలుకలను వేటకాడు క్రిందపడవేసినాడనుకొని జివ్వుజివ్వుమని పైకి ఎగిరి

పోయినవి. విక్రమాదిత్యుని జీవముగల చిలుక మాత్రము అతని చేతిలో ఉన్నది. చిలుకలన్నియు ఎగిరిపోవుటను చూచి వాడు ఆగ్రహమును, ఆశ్చర్యమును పొందినాడు. 'ఈచిలుకలు నన్నెంత మోసగించినవి! అవిచేసిన మోసమునకు దీని మెడనులిమి చంపినంతవరకు నాకోపము తీరదు' అని మిగిలిన చిలుక మెడనులిమి చంపుటకు సిద్ధపడుచుండగా, చిలుక రూపముననున్న విక్రమాదిత్యుడు "ఓయీ! ఆ చిలుకలు పారిపోయినందుకు విచారించకుము. అవి అడవిచిలుకలు. వాటి వలన నీకు కలుగు లాభమంతగాఉండదు. వాటినన్నిటిని అమ్ముటవలన నీకు అయిదారు వరహాలుకంటె ఎక్కువరావు. నేను నీకు వెయ్యివరహాలు వచ్చునట్లు చేయుదును. నన్ను చంపకుము" అని చెప్పుచుండగా బోయవాడు ఆశ్చర్యపడి చిలుక నట్లే చూచుచుండెను. తరువాత అచిలుక మరల యిట్లు చెప్పెను. "నీవు నన్ను ఏదైన పట్టణమునకు తీసుకొనిపోయి ధనవంతులకు చూపించుము. వారు నిన్ను వెల ఎంతని అడుగుదురు. అప్పుడు నీవు ఈచిలుక సామాన్యమైనది కాదు. చక్కగా మాట్లాడగలదు. అవసరమైనచో తగుసలహాలు కూడ యివ్వగలదని చెప్పుము. వారు కొనుటకు సందేహించిన నేను నచ్చజెప్పి వేయివరహాలకు కొనునట్లు చేయుదును" అని చెప్పెను.

చిలుక చెప్పిన మాటలువిని బోయవాడు దీనిని చంపుటవలన కలుగు లాభమేమి? పాపము మాత్రము లభించును. ఇది చెప్పినట్లు చేయుటవలన కొంతైన లాభము కలుగవచ్చుననుకొని, చిలుకను చంపక ఒక పట్టణమునకు తీసుకొనిపోయెను. అచ్చట ధనవంతులు నివసించుచుండు వీధులలో తిరుగుచు "రామ చిలుక! రామచిలుక! అందమైన రామచిలుక! మాట్లాడే రామచిలుక! మహామంచి రామచిలుక!" అని కేకలు వేస్తున్నాడు. అనేకమంది స్త్రీపురుషులు అతని కేకలు

విని ఇండ్లనుండి బయటికి వచ్చి "ఈచిలుక మాట్లాడుతుందా? అయితే దీని ఖరీ దెంత?" అని అడుగసాగినారు. అతడు వారికా చిలుకవెల వెయ్యివరహాలు అని చెప్పగా "అబ్బా! అంతవెలా?" అంటూ వెనుకకు పోసాగినారు. వేటకాడు వీధు లన్నీ తిరిగి ఎంతో అలసిపోయినాడు. రూపాయి, రెండురూపాయలకు అమ్ముడు పోయే చిలుకను వెయ్యివరహాలకు ఎవరుకొంటారు. ఈ చిలుక నన్ను మోసగించ టానికే అలాచెప్పమని ఉంటుందని భావించి నిరాశపడ్డాడు. చిలుకను కోపంగా చూడసాగాడు. చిలుక అతనినిచూచి "ఓయీ! నిరాశపడకు. నీవు చెప్పిన వెలకు అమ్ముడుపోయేలా చూస్తాను. మరొకవీధికి తీసుకొనివెళ్ళి గట్టిగా కేకలు వెయ్యి" అని చెప్పింది.

చిలుక చెప్పిన ప్రకారం వాడు మరొకవీధికి వెళ్ళి అరువనారంభిం చాడు. అ సమయమున నాపట్టణవర్తకులలో శ్రేష్ఠుడైన మాణిక్యశెట్టి యింటిలో నుండి బయటకువచ్చి "చిలుక నెంతకిస్తావురా?" అని అడుగగా వాడు "వెయ్యి వరహాలకిస్తాను" అన్నాడు. అదివిని ఆశెట్టి "చిలుకేమిటి? వెయ్యివరహాలేమిటి! నీకేమైనా మతిపోయిందా?" అని అడిగినాడు.

శెట్టి మాటలువిని చిలుకగా ఉన్న విక్రమాదిత్యుడు "శెట్టిగారూ! నా మాటవిని ఇతనికి వెయ్యివరహాలు యిచ్చికొనుడు. నావలన మీకు వేయింతలు లాభము కలుగునట్లు చేసెదను. ఏమాత్రం సందేహించక కొనుడు" అని చెప్పగా మాణిక్యశెట్టి మిగులఆశ్చర్యపడి "ఇది మనుష్యులకంటె ఎంతోచక్కగా మాట్లాడు చున్నది. ఇటువంటి చిలుకను నేనెన్నడూ చూడలేదు. దీనివలన లాభం ఉన్నను లేకపోయినను చూచినవారికి ఆనందం కలుగును. ఇట్టిచిలుక నాయింట వున్న

ఊరిలో వున్న వారందరు మెచ్చుకొందురు" అనుకొని వెయ్యివరహాలు యిచ్చి ఆ చిలుకను తీసుకొనెను. బోయవాడు చిలుక తనకు చేసిన సహాయమునకు మిక్కిలి సంతోషించి, తన గృహమునకు పోయెను.

మాణిక్యశెట్టి తన కుమారుడగు సోమసుందరశెట్టికొక దుకాణమును క్రొత్తగా పెట్టెను. మనిషివలె చక్కగా మాట్లాడుచున్న ఆ చిలుకను తన దుకాణమున ఉంచిన దానిని చూచుటకైనను తన దుకాణమునకు అనేకమంది రాగలరని తలచి తండ్రికి నచ్చజెప్పి సోమసుందరుడా చిలుకను ఒక అందమైన పంజరములో నుంచి దుకాణంముందు ఉంచెను.

ఆనాటి నుండి చిలుక దుకాణమునకు వచ్చినవారిని "అయ్యా! మీకేమి కావలెను?" అనియడిగి వారికి కావలసిన సామానులుయిమ్మని పనివారికి చెప్పి యిప్పించుచు, సరసమైన ధరలుచెప్పి సరకు అమ్మునట్లు చేయుచుండెను. దాని ప్రవర్తన ఈనోట ఆనోట పట్టణములోని వారందరికి తెలిసిపోయినది. వారు దూరమని భావించక తమకు అవసరం లేకపోయినను ఆ దుకాణమునకు వచ్చి సరకులు కొనుచు, చిలుక మాటలువిని ఆనందించుచు వెళ్ళసాగిరి. అందువలన సోమసుందరశెట్టి దుకాణమునకు స్వల్పకాలములో విశేషలాభము వచ్చెను.

చిలుక కారణముగా తమ దుకాణమునకు విశేష లాభము, గొప్ప పేరు లభించుచున్నందున శెట్టి కుటుంబములోనివారు దానిని తమ అదృష్టదేవతగా భావించి, ఎంతో ప్రేమగా పెంచుచుండిరి.

ఆ పట్టణంలో సుందరియను నొకవేశ్య ఉండెను. దానితో సరససల్లాపములాడుచు హాయిగా కాలము గడుపుటకై పట్టణములోగల ధవంతులనేకులు పోవుచుండిరి. అట్టివారిలో సోమసుందరశెట్టి ఒకడు.

రాజంతటివారు కూడ తనస్నేహము కోరివచ్చుచున్నందున సుందరికి విపరీతమైన గర్వం కలిగినది. విపరీతమైన ధనదాహము కలిగినది. దానికి రాజు వద్ద చాలాచనువు ఉన్నది. అది ఎవరిని ఏదికావాలని కోరినా యివ్వవలసిందే. లేకుంటే వారిమీద ఏవేవో నేరములు చెప్పి రాజుతో శిక్షవిధింపజేసేది. అందువల్ల అందరూ భయపడుతుండేవారు. అది ఏదికావాలంటే అది కిమ్మనకుండా యిచ్చే వారు. ఆ పట్టణంలో అది ఆడిందిఆట, పాడిందిపాటగా సాగిపోతున్నది.

ఇలా జరుగుతూ ఉండగా ఆ వేశ్యకు మాట్లాడుతున్న చిలుక గురించి తెలిసింది. అటువంటి చిలుక తనవద్ద మాత్రమే ఉండాలనుకొన్నది. అది సోమ సుందరశెట్టి దుకాణమున ఉన్నదని తెలుసుకొన్నది. అతడు నా మిత్రుడే. నేను కావాలంటే యివ్వకుండా ఉండడు. ఇవ్వకపోతే రాజుతో చెప్పి శిక్షింప జేస్తాను. అని తలచి, తన చెలికత్తె నొకదానిని శెట్టి వద్దకు పంపింది. ఆ చెలికత్తె శెట్టి దుకాణమునకు వచ్చి "సేట్‌గారూ! మా యజమాను రాలు సుందరి మీకు బాగా పరిచయమున్న వేశ్యారత్నం. ఆమె మీవద్ద వున్న చిలుకను తెచ్చి తనకు యిమ్మని చెప్పమన్నది. దీనికి మీరు ఏమంటారు?" అని చెప్పింది.

పంజరంలోని చిలుక ఆ మాటలువిని "శెట్టిగారూ! ఆ నీచురాలివద్దకు నన్ను పంపకుడు. పడుపువృత్తి చేసుకొనే ఆ ముండకు నాఅవసరం ఏమొచ్చింది? నన్ను ఆసరా చేసుకొని మరింతమంది విటులను ఆకర్షించి ధనం సంపాదించా లనుకొంటున్నదేమో? అటువంటి పాపిష్టిదానింట నేను ఉండను. నన్ను ఎంత మాత్రం దానివద్దకు పంపకండి" అని పలికింది. చిలుకమాటలు విని ఆ చెలికత్తె బోయింది. తన యజమానురాలిని దూషించినందుకు ఆగ్రహం పొందింది.

దుకాణమునందు పంజరములోనున్న చిలుక సుందరి చెలికత్తెను చూచి దూషించుట

గబగబ సుందరి వద్దకు వెళ్ళి చిలుక అన్నమాటలన్నీ చెప్పింది. ఆ మాటలువిన్న సుందరి ఆగ్రహం పట్టలేకపోయింది. "దానినెట్లయినను చంపి తినకున్న నాపేరు సుందరేకాదు" అద ప్రతిజ్ఞచేసింది. వెంటనే ఆ చిలుకను పంపకున్న రాజుతో చెప్పి శిక్ష విధింపజేస్తాను. నిన్నుకూడ ఇకముందు నా గుమ్మం తొక్కనీయను. వెంటనే ఏ సంగతీ తెలియజేయవలసిందని చెలికత్తెతో సోమసుందరశెట్టికి కబురు చేసింది.

ఆ కబురు విని శెట్టి గజగజ వణకిపోయాడు. చిలుకను పంపడం అత నికి ఎంతమాత్రం యిష్టంలేదు. కాని దానితో స్నేహంగా ఉండాలన్నా, శిక్షనుండి తప్పించుకోవాలన్నా చిలుకను పంపక తప్పదు. అని నిశ్చయించుకొని. తన దుకాణములోనున్న పంజరమును చెలికత్తెకుయిచ్చి వేశ్యకు పంపాడు.

చెలికత్తె తెచ్చిన పంజరములోని చిలుకను చూచి సుందరి పట్టరాని కోపముతో "ఇది నన్ను చాల అవమానించి నానా దుర్భాషలాడినది. కనుక ఈ చిలుకను చంపి, దీని మాంసము వండి పెట్టుము. అంతవరకు నాకు నిదురపట్టదు" అని ఆజ్ఞాపించెను.

తన యజమానురాలి ఆజ్ఞ వినిచెలికత్తె ఆ పంజరమునులోనికి తీసుకొని పోయి,దానిని చంపదలచి పంజరమునుండి బయటకు తీసెను.అపుడువిక్రమార్కుడు "ఇదేసమయం. ఆలసించిన ప్రాణమునకు ముప్పువచ్చును. ఎట్లయినతప్పించుకొని పోవలె"నని తలచి రెక్కలను టపటపకొట్టి, గోళ్ళతో ముక్కుతో ఆమె ముఖము మీదను, చేతులపైనను గట్టిగా రక్కెను. చెలికత్తె ఆ బాధకు ఆగలేక చిలుకను విడిచిపెట్టెను. చిలుక తప్పించుకొని ఆకశమునకు ఎగిరిపోయెను. అట్లు పోయి ఆ పట్టణమున గల విష్ణాలయము వద్దనున్న చిలుకలతో కలిసి పోయెను.

చెలికత్తె చిలుక పారిపోయినందుకు సుందరి బాధించునని భయపడి, వేగముగా ఒక పక్షిని కొనితెచ్చి, దానిని చంపి, దాని మాంసము వండి సుందరికి పెట్టెను. సుందరి అది చిలుక మాంసమే అని నమ్మి పూర్తిగాతిని, "నాపంతము చెల్లించుకొంటిని" అని తలచి సంతోషించెను.

మరునాడు సుందరి పువ్వులు, పండ్లు మొదలగునవి దీసుకొని విష్ణా

లయములోనికి పోయెను. ఆమెను చూచి చిలుక రూపమునున్న విక్రమాదిత్యుడు కూడ గుడిలోకి పోయి గర్భగుడికి సమీపమునున్న స్తంభమునెక్కి ఆమె చర్యలను గమనించుచుండెను.

సుందరి ప్రతి శనివారమునాడు ప్రతి ఏకాదశినాడు, పర్వదినములలోను తప్పక విష్ణాలయమునకు పోయి విశేష పూజలు చేయించుచుండెను. అట్లే ఆనాడు కూడ పూజలు జరిపించెను. గర్భగుడి చుట్టు మూడుసార్లు ప్రదక్షిణము చేసి స్వామి ఎదుట చేతులు జోడించి నిలబడి "స్వామీ! నాయందు దయవుంచి మోక్షం ప్రసాదించుడు. ఎంత కూర్చొని తిన్నను తరుగనంత ధనము సంపాదించితిని. నాకు ధన ధాన్యముల కొరతలేదు. ముక్తి ననుగ్రహించినదే చాలు!" అని కోరుకొని, తరువాత యింటికి పోయెను.

చిలుకరూపమున నున్న విక్రమాదిత్యుడు ఆమె మాటలన్నియు విని, దీనికి తగిన శాస్తి చేయుట కిప్పుడు మంచిమార్గము దొరికినది అనుకొని సంతోషముతో వెళ్ళి మిగిలిన చిలుకలతో కలిసిపోయి ఆనందముగా గడుపుచుండెను.

పిమ్మట ఒకనాడు సుందరి మామూలు ప్రకారము దేవుని పూజించుటకై విష్ణాలయమునకు వచ్చుచుండెను. ఆమె రాకకై ఎదురుచూచుచున్న చిలుక వేగముగా గుడిలోకిపోయి, విష్ణుదేవుని విగ్రహము వెనుక నక్కిఉండెను. మరికొంతసేపటికి సుందరి గుడిలోకి వచ్చి భక్తిశ్రద్ధలతో దేవుని పూజించి, స్వామి యెదుట నిలబడి తనకు ముక్తి ప్రసాదించమని కోరుచుండెను. అప్పుడు చిలుక రూపముననున్న విక్రమాదిత్యుడు "సుందరీ! నీ గుణగణములకు మెచ్చితిని నీవు నన్ను చాలకాలము నుండి భక్తిశ్రద్ధలతో పూజించుచున్నావు. నీ భక్తికి

మెచ్చితిని. నిన్ను బొందితో వైకుంఠమునకు పంపెదను. వచ్చే శనివారము నాడు నీ గురించి వైకుంఠమునుండి దివ్యరథము రాగలదు. ఈలోపుగా నీవు నీ సంపాదన నంతను పేదసాదలకు పంచిపెట్టవలెను. దేహాభిమానమును వదలి, గుండు చేయించుకొని, నామము పెట్టించుకొని, కాషాయవస్త్రములు ధరించి రాత్రిం బగళ్ళు భజనలు చేయవలెను. శనివారము సాయంత్రము సరిగా 5 గంటలకు వైకుంఠమునుండి దేవ విమానము వచ్చును. అది సరిగా ఈగుడిముందు ఆగును. అది వచ్చులోపుగా నీవు బాజాభజంత్రీలతో, భజనలతో ఊరేగుతూ యిచ్చటికి వచ్చి సిద్ధముగా ఉండుము. విమానం రాగానే నీవు ఎక్కికూర్చుండవలెను. అయిదు నిమిషములకంటె అది ఎక్కువసేపు ఉండదు. ఇవిఅన్నియు జాగ్రత్తగా వింటివి కదా! ఇక సంతోషముగా ఇంటికిపోయి, ఆ విధముగా చేయుము. భూలోకమున నీవంటి పుణ్యాత్ములు, అదృష్టవంతులు లేరు" అని చెప్పెను.

చిలుక చెప్పిన మాటలన్నియు విష్ణుదేవుడే చెప్పినాడని సుందరి నమ్మి, స్వామికి సాష్టాంగదండ ప్రణామములాచరించి "దేవదేవా! ఈ దీనురాలిపై ఇంత కాలంనకు దయకలిగినదా స్వామీ! మీ అనుగ్రహము పొందిననేను ఎంతోఅదృష్ట వంతురాలిని. మీరు చెప్పినట్లే చేసెదను" అని పదేపదే చెప్పి సంతోషముగా ఇంటికి పోయెను.

దేవుడు తనకు బొందితో వైకుంఠము పోవునట్లు చేయుటకు వరమిచ్చి నందుకు సుందరి పట్టరానంత సంతోషము కలిగి, మరునాడు ఉదయమే లేచి చక్కగాముస్తాబై పల్లకిలో కూర్చుండి మహారాజువద్దకు పోయెను. సుందరి వచ్చి నందుకు రాజు ఎంతో ఆనందించి వేళకానివేళ ఇంత అకస్మాత్తుగా వచ్చిన కారణ

మేమిటి? అని అడుగగా, సుందరి జరిగిన సంగతులన్నియు చెప్పి నేను బొందితో వైకుంఠమేగు వేడుకను చూచుటకు దేశ విదేశములలోనున్న రాజులందరినీ పిలి పించమని, తమరాజ్యములోనున్న వారందరికి ఆవిషయము తెలియునట్లు చాటింపు వేయించమని కోరెను.

రాజును, మంత్రియు ఆసంగతి విని ఎంతో ఆనందించి "నీ వంటి అదృష్టవంతు లెచ్చటనులే"రని మెచ్చుకొని, "నీవు కోరినట్లు తప్పకచేయుదుము. నీవలన నాకును, మనరాజ్యమునకు గొప్పపేరు కలుగునుగదా!" అని అంగీకరించి, వెంటనే దేశదేశములకు ఆవార్త పంపిరి. ఆయాదేశముల రాజులందరిని ఆహ్వా నించిరి. తమ రాజ్యమంతటా చాటింపు వేయించిరి.

పిమ్మట సుందరి తన బంధుమిత్రులనందరిని పిలిపించి, తాను బొందితో వైకుంఠమునకేగి భగవంతుని సన్నిధినుండుటకు వరం పొందినానని, తనను తోడ్కొనిపోవుటకు శనివారం సాయంత్రం అయిదుగంటలకు విష్ణుదూతలు దివ్య విమానం తీసుకొనివత్తురని జరిగిన సంగతులన్నియు చెప్పెను. ఆ వార్త విని ఆ బాలవృద్ధులు ఆమె గొప్ప అదృష్టవంతురాలని కొనియాడి, ఆవేడుకచూచుసమయ మెప్పుడు వచ్చునా అని నిరీక్షించసాగిరి.

ఇంతలో శనివారం రానేవచ్చినది. ఈ లోపుననే ఆమె యిండ్లు, భూములు, వాహనములు, నగలు మొదలగువానినన్నిటిని అమ్మి విశేషధనము ప్రోగుచేసి ఆ ధనమంతయు పేదసాదలకు దానంచేసినది. తల గొరిగించుకొని కాషాయవస్త్రములు ధరించి రాత్రింబగళ్ళు భజనలు చేయించుచు కాలం గడిపెను. దేశదేశముల నుండి ఆ వేడుకచూచి ఆనందించవలెనని రాజులు, పట్టణ ప్రజలు

లక్షలాదిగ వచ్చి గుడిచుట్టును చేరిరి. ఆ వింతచూచి ఆనందించవలెనని, విక్రమా ర్కుని జాడ తెలుసుకొనదలచి దేశదేశములు తిరుగుచున్న భట్టి కూడ వచ్చి ఒక చోట నిలబడెను. భట్టినిచూచి చిలుక రూపముననున్న విక్రమాదిత్యుడు గుర్తించి ఎంతో ఆనందించుచుండెను.

సుందరి కాషాయ వస్త్రములు ధరించి, తలగొరిగించుకొని, నామము పెట్టుకొని
భజన చేయుచు వచ్చి ధ్వజస్తంభము వద్ద నుండుట
ధ్వజస్తంభము మీద కూర్చుని చిలుక మాట్లాడుట

మరికొంత సేపటికి సుందరి బాజాభజంత్రిలతో, భజనబృందముతో గుడికి వచ్చెను. అప్పటికి నాలుగున్నర గంటలైనది. మరియొక అరగంటలో దివ్య విమానము వచ్చునుకనుక ఈలోపుగా స్వామిని దర్శించవలెననుకొని సుందరి గుడి లోనికిపోయి "స్వామీ! మీఆజ్ఞను తు.చ. తప్పక నెరవేర్చితిని. దయయుంచి దివ్యవిమానమును రప్పించి నన్ను బొందితో వైకుంఠము చేర్చుడు." అని ప్రార్థించి గుడిబయటకు పోయి విమానం రాకకు ఎదురు చూడసాగెను.

నాలుగున్నర దాటినది. అయిదు అయినది. అయిదుంపావు అయి నది. అయిదున్నర కూడా అయినది. కాని విమానంరాలేదు. విమానం రాకకు సుందరి ఆతృతగా ఎదురుచూస్తున్నది. ఆమెతోపాటు దేశ దేశముల నుండి వచ్చిన లక్షలాది ప్రజలు ఆకాశంవైపు చూడసాగినారు. సుందరి నిమిషమొక యుగంవలె గడుపుచున్నది. క్రమంగా ఆరుగంటలైంది. విమానం రాలేదు.

సుందరి నిరాశపడి ఆకాశంవైపు చేతులు జోడించి, "భగవంతుడా! నాయందు అనుగ్రహముంచి ఇకనైనా విమానమును పంపుము. నన్ను నీ సన్నిధికి త్వరగా రప్పించుకొనుము" అని ప్రార్థించుచుండగా, చిలుక రూపముననున్న విక్ర మాదిత్యుడు జివ్వుమని ఎగిరివచ్చి ధ్వజస్తంభము మీదనిలచి "ఓసీ! పాపిష్టిదానా! నీవుచేసిన పాపములకు బహుమతిగా భగవంతుడు నీకు దివ్యవిమానము పంపుతా నని చెప్పినాడా? అనేకమంది కొంపలుకూల్చిన కులటవగు నీకు మోక్షమిచ్చెద నన్నారా? సోమసుందరశెట్టి దగ్గర సుఖముగా బ్రతుకుచున్న నన్ను చంపి, నా మాంసం తిని సంతోషించాలని ప్రయత్నించావు. నీ గర్వానికి తగిన ఫలితం యిప్పుడు అనుభవించు. నీపూజలకు మెచ్చి భగవంతుడు నీకు విమానం పంపిస్తా

డనుకొన్నావు. బొందితో వైకుంఠానికి వెళ్ళాలనుకొన్నావు. నీకు తగినశాస్తి చేయాలని దేవుడు చెప్పినట్లు నేనే అలాచెప్పాను తెలిసిందా? వెళ్ళు. వైకుంఠానికి వెళ్తావో, వల్లకాటికి వెళతావో, వెళ్ళు! విమానం వస్తుందన్నమాట అబద్ధం. ఇక గుండుకు సున్నంబొట్లు పెట్టుకొని ఊరేగు! నిన్ను చూచిన తరువాత మిగిలిన వేశ్యలైనా కొంచెం బాగుపడతారు" అని పలికి, భట్టి భుజముపై వాలింది. ఇతరులకు తెలియకుండ "సోదరా! నాజీవము ఈచిలుకలో చిక్కియున్నది. నీతో తీసుకొనిపొమ్ము" అని చెప్పెను.

ఆ చిలుకపలుకులు విని అచ్చటికి వచ్చిన లక్షలాది ప్రజలు సుందరిని ఎగతాళి చేసిరి. 'వేలాది కొంపలుముంచి, సంసారములు పాడుచేసిన వేశ్యకు వైకుంఠం వస్తుందా?' అని నిందించసాగిరి. వారి ఎత్తిపొడుపు మాటలు భరించలేక ఊరిలోనివారికి ముఖంచూపించలేక సుందరి నేలపై పడి, తలకొట్టుకొని ప్రాణం విడిచింది. నలుగురు నాలుగురకాల చెప్పుకొంటూ, నవ్వుకొంటూ, చిలుక దానికి బాగా బుద్ధిచెప్పింది అనుకొంటూ ఎవరిదారిని వారుపోయారు.

భట్టి భుజముమీద కూర్చున్న చిలుకను ఆ ఊరి రాజు తనకు ఇమ్మని కోరినాడు. సోమసుందరశెట్టికూడ యిమ్మని అడిగినాడు. అంతట భట్టి ఆ చిలుక విక్రమాదిత్య మహారాజుదని, దాన్ని వెదకుటకే తానా ఊరు వచ్చినట్లు, యివ్వనందుకు అన్యధా భావించవద్దని చెప్పినాడు. విక్రమాదిత్యునిపేరు విని భయపడి రాజు మారు మాటాడక భట్టిని ఉచితరీతిని గౌరవించి సాగనంపినాడు.

పిమ్మట భట్టి చిలుకరూపమున నున్న విక్రమాదిత్యుని అతి రహస్యముగ ఉజ్జయినికి తీసుకొనిపోయి, అంతఃపురములోనున్న ఒక రహస్యమయిన

స్థలములో ఉంచెను. రాజు శరీరములో ప్రవేశించియున్న కంసాలి జీవమును బయటికి పంపి, చిలుక శరీరములోనున్న విక్రమాదిత్యుని జీవమును ఆయన నిజ శరీరములో ప్రవేశపెట్టు విధమును గూర్చి రాత్రింబగళ్ళు తీవ్రముగ ఆలోచించి, తుదకు ఒక ఉపాయమును పన్నెను. తన ఆలోచనను చిలుకరూపముననున్న అన్నగారికి చెప్పగా, ఆయన "అట్లే చేయుము. నీ యుపాయము అద్భుతముగా నున్న"దని పలికెను.

అంతట భట్టి అంతఃపురములోగల రాణుల వద్దకువెళ్ళి కపట విక్రమాదిత్యునకు వ్రతము పూర్తియైనట్లు కబురు పంపుచున్నానని, అతడు ఒకవేళ మిమ్ము చూచుటకు వచ్చినయెడల "వ్రతము పూర్తియైన తరువాత రోజున రాజు తరపు ఒక మేకపోతును, రాణుల తరపున ఒక మేకపోతును తెచ్చి ఆ రెండింటిని పోట్లాడింతురని రాజు తరఫు మేక గెలిచిన వెంటనే తనకు యిష్టమైన రాణుల వద్దకు పోయి ఉండవచ్చుననీ, అట్లుగాక రాణుల తరఫు మేక గెలిచిన ఆరునెలలు తరువాత మాత్రమే అంతఃపురములోనికి పోయి రాణులను కలిసికొను అవకాశము కలదని, ఇది మొదటినుండీ ఉన్న ఆచారమనీ చెప్పి పంపుడు" అని బోధించెను.

రాణుల వ్రతము పూర్తియైనదన్న వార్త విని విజయుడను కంసాలి ఎంతో ఆనందించి, భట్టిని వెంటబెట్టుకొని అంతఃపురమునకు పోయి రాణులను పలుకరించబోగా వారందరు భట్టి చెప్పినట్లు చెప్పిరి. విజయుడు ఆ సంగతి మరచి వచ్చితినని, మరునాడు మేకపోతుల యుద్ధము జరిపించెదమని చెప్పి అచ్చటనుండి వెళ్ళిపోయెను.

విజయుడు తన నివాసమునకు పోయి భట్టిని చూచి "మహామంత్రీ! వ్రతము పూర్తి అయిన తరువాత యిట్టి ఆచారము ఉన్నదని నాకు చెప్పలేదేమి?" అని అడుగగా భట్టి "మహాప్రభూ! నాకా విషయము జ్ఞాపకము రాలేదు. అందుచే చెప్పలేకపోయితిని. మీకు వృధాశ్రమ కలిగించినందుకు క్షమించుడు" అనికోరెను. అప్పుడు విజయుడు "సరే కానిమ్ము. ఇప్పుడు మన తరఫున పోట్లాడుటకు ఒక మేకపోతు కావలెనుగదా! అది రాణుల తరపున ఉండే మేకపోతును అవలీలగా జయించగలనై ఉండవలెను. అట్టి మేకపోతును నీవు స్వయముగా చూచి తీసుకు రావలెను. ఎంత ధనమయినను వెనుకాడక కొనితెమ్ము" అని ఆజ్ఞాపించెను.

భట్టి విజయుని మాటలు విని "రాజా! మీరు ఇంతగా చెప్పవలెనా? మంచి బలముగల మేకపోతును కొనితెచ్చెదను. మీరు నిశ్చింతగా ఉండుడు. మీ ఓటమి నా ఓటమి కాదా?" అని పలికి, మెప్పించి, అచ్చటినుండి వెళ్ళిపోయెను. తన సేవకులను పంపి బాగుగా బలిసిన ఒక మేకపోతును తెప్పించి ఉంచెను. భట్టి అంతకుముందే రాణులతరఫున పోట్లాడుటకొక మేకపోతును తెప్పించెను. అది అనేక మేకలతో పోరాడి జయించినది. చాల పౌరుషం గలది. కాని రాజు తర పున పోట్లాడుటకు తెప్పించిన మేకపోతుకంటె సన్నముగా ఉన్నది. గట్టిగా నిల బడి పోట్లాడగల శక్తి లేనట్లు ఉన్నది.

విజయుడు ఉదయమేలేచి భట్టికి కబురు పంపినాడు. భట్టి కొనితెచ్చిన మేకపోతును తీసుకొనివచ్చి రాజుకు చూపించినాడు. రాజు ఆమేకను చూచి "మంచి బలంగానే ఉన్నది. రాణుల తరపున పోట్లాడే మేకపోతుకు కూడ చూడాలని ఉంది" అన్నాడు. భట్టి అతనిని తీసుకొని వెళ్ళి ఆ మేకను చూపించినాడు.

దానిని చూచి విజయుడు "మనమేకపోతుముందు అది నిలబడటానికికూడ తగినట్లు లేదు. మన మేకపోతే గెలుస్తుంది. సందేహంలేదు." అనుకొని సంతోషముగా తన నివాసమునకు వెళ్ళినాడు.

ఉదయం పదిగంటలకు మేకల పోట్లాటకు అన్నిఏర్పాట్లూ చేయ బడ్డాయి. ఒక ప్రత్యేక స్థలంలో రాజు, మంత్రులు, సేనానాయకులు. పురుషులు ఒకప్రక్క కూర్చున్నారు. రాణులు, పిల్లలు, పురకాంతలు ఒకప్రక్క కూర్చు న్నారు. సరిగా పదిగంటలకు రాజుతరపు మేకపోతును, రాణిలతరపు మేక పోతును ఒకదానిమీద కొకదానిని ఉసికొల్పి రంగంలో వదిలారు. రాణుల తరపు మేకపోతు రాజుతరపు మేకపోతుపై విజృంభించి పోరాడసాగింది. దానిముందు నిలువలేక రాజు తరపు మేకపోతు వెనుకకు వెనుకకు పోతున్నది. అది చూచి విజయుడు తన మేక ఓడిపోయే స్థితిలో ఉందని గ్రహించి భయపడసాగినాడు. అది ఓడిపోతే 'ఆరునెలలవరకు రాణుల ముఖం చూడటానికి వీలులేదుకదా!' అని భయపడుతున్నాడు. అతడు ఆతృతగా చూస్తున్నాడు. తన మేకపోతు నెలా గయినా గెలిపించాలనుకొంటున్నాడు. ఇంతలో రాణుల తరపు మేకపోతు రాజు తరపు మేకపోతును తరిమి తరిమి, పొడిచి చంపింది. అది గమనించిన విజయుడు ఆ మేక నెలాగయినా బ్రతికించి గెలిపించాలనే నిశ్చయంతో సింహాసనముపై నిద్ర పోవుచున్నట్లు నటించి తనకు తెలిసిన పరకాయ ప్రవేశ విద్యాప్రభావంతో తన జీవమును మేక శరీరములో ప్రవేశపెట్టినాడు. అప్పుడు చనిపోయిన మేకపోతు పైకిలేచినది. దానినిచూచి భట్టి వెంటనే తనవద్ద భద్రముగా దాచిన చిలుకను పైకితీసి "అన్నా! వెంటనే నీ శరీరమున నీ జీవమును చేర్చుము. ఆలస్యమైనా

త్రము చేయకుము" అని హెచ్చరించగా చిలుక శరీరముననున్న విక్రమాదిత్యుడు సింహాసనముపైనున్న తన నిజదేహములో ప్రవేశించి, సింహాసనముపై కూర్చుండెను.

ఒకప్రక్క రాజు మున్నగువారు మరియొకప్రక్క రాణులు వారిమధ్య మేకలయుద్ధం

అది చూచి భట్టి బ్రహ్మానందభరితుడయ్యెను. వెంటనే విజయుని జీవముతోనున్న మేకపోతునుపట్టి చంపించెను. విజయుడు తన జీవమును ప్రవేశపెట్టుటకు మృతదేహమేదియు లేక దుర్మరణము పొందెను.

విక్రమాదిత్యుడు తిరిగి తన దేహమును పొందినందుకు ఎంతో ఆనందించి, భట్టిని, రాణులను వెంటబెట్టుకొని మహాంకాళిని దర్శించి, అనేక విధముల స్తుతించెను. విశేష పూజలు జరిపించెను. దేవి అతని భక్తికి మెచ్చి ప్రత్యక్షమై తీర్ధ విభూతుల నిచ్చి ఆశీర్వదించెను.

సద్గుణవతిని కాపాడిన విక్రమాదిత్యుడు

విక్రమాదిత్యుడు ఒకనాడు భేతాళుని పిలిచి "నీవుపోయి భూలోకమున జరుగు విశేషములను చూచి వచ్చి చెప్ప"మనెను. భేతాళుడు వెంటనే భూలోకమున గల దేశములన్నియు చూచివచ్చి రాజున కిట్లు చెప్పెను.

"రాజశేఖరా! వారణపురమను పట్టణము కలదు. దానిని పాలించుచున్న వారణేశ్వరునకు సంతానము కలుగనందున మిగుల విచారము చెంది ధర్మకార్యములు చేయుచుండెను. కొన్ని దినములకు ఈశ్వరానుగ్రహం వలన అతనికొక కూతురు పుట్టెను. ఆమెకు సద్గుణవతియను పేరుపెట్టి అల్లారుముద్దుగ పెంచుచు సకల విద్యలు నేర్పించుచుండెను. ఆమెను ఏడంతస్థుల మేడపై భద్రముగా ఉంచెను.

వారణేశ్వరుడు ఒకనాడు వేటకుపోయి తిరిగి వచ్చునపుడు ఒకచోట సరస్సులో స్నానం చేయుచున్న ఋషిపత్నిని చూచెను. ఆమె అందచందములకు ముగ్ధుడై తనను చేరరమ్మని బలవంతం చేసెను. అతని దుష్ప్రవర్తనకు ఆ పతివ్రత కోపించి "ఓరీ, పట్టపగలు నా పాతివ్రత్యమును చెరుపదలచిన నీవును, నీ పురమును పగటివేళ నిర్జీవమైపోవుగాక" అని శపించెను. ఆమె శాపం ననుస

రించి వారణపురం పగలంతయు ప్రేతరూపం చెంది, రాత్రివేళ బ్రతికియుండును. ప్రొద్దు పొడిచిన వెంటనే అందరు నిర్జీవులగుదురు.

సద్గుణవతిని రాక్షసుడు ఎత్తుకొని పోవుట

సద్గుణవతి ప్రతిదినం రాత్రి కాగానే లేచి స్నానంచేసి వెలగల వస్త్రభూషణము లలంకరించుకొని తిరుగుచుండును. ఒకనాడా సుందరి పైఅంతస్తుపై విహరించుచుండెను. ఆ సమయమున నొక రాక్షసుడు అంతరిక్షమార్గమున పోవుచు క్రిందికి చూడగా మేడపై తిరుగుచున్న సద్గుణవతి కనబడెను. ఆమె

అందచందాలను చూచి ఆ రాక్షసుడు ముగ్ధుడయ్యేను. ఆమెను తీసుకొనిపోయి వివాహమాడుటకు నిశ్చయించుకొనెను. వెంటనే ఆ మేడపై దిగి ఆమెను ఎత్తుకొనిపోయి, లోగడ తాను అపహరించుకొనిపోయిన స్త్రీలున్న చోటుకు తీసుకొని పోయి ఉంచెను. తన అభిప్రాయం సద్గుణవతికి చెప్పెను. ఆమె అతనిమాటలు విని గజగజ వణకిపోయినది. తుదకెట్లో ధైర్యం తెచ్చుకొని "రాక్షసేంద్రా! మీరెపుడు నన్ను తెచ్చుకొంటిరో అపుడే నేను మీ యధీనమైతిని. మిమ్ము కాదని నే నెవరిని వరింతును? మీకు నేనేగతి, నాకు మీరేగతి. మీతో కాపురం చేయుచు సౌఖ్యపడదలచుచుండుటచే మీ మేలుకై నేనొక వ్రతం చేయ సంకల్పించితిని. దానిని ఆత్మవ్రతమందురు. అది నా పుట్టింటనే ప్రారంభించితిని. ఇక మూడు మాసములు గడచిన తరువాత మీ యిష్టానుసారం వివాహమాడి సుఖింతము" అని చెప్పగా రాక్షసు డందుకు అంగీకరించి ఆమె నంటక ముట్టక ఒక గదిలోనుంచి జాగ్రత్తగా చూచుచుండెను.

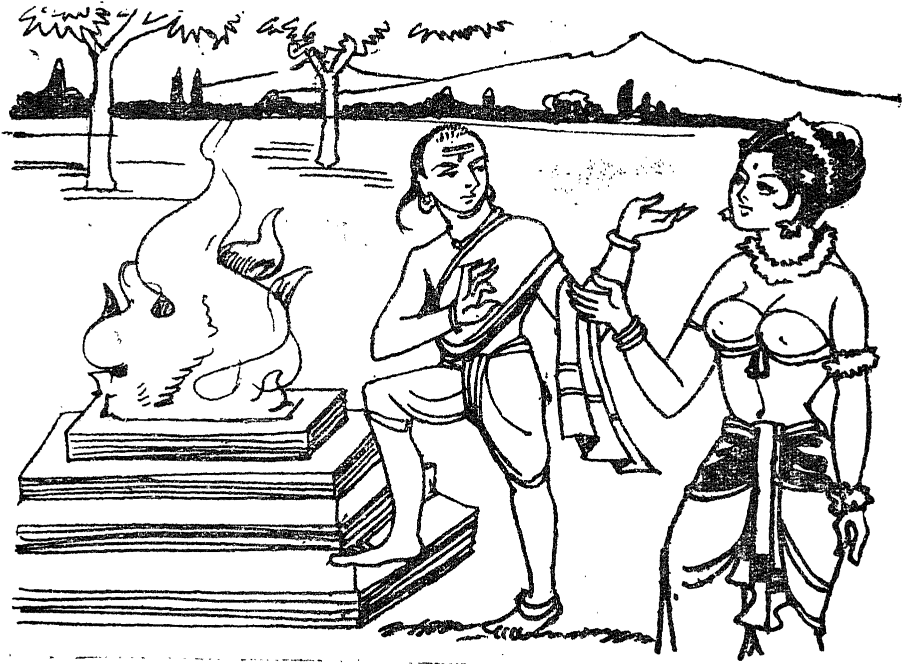
ఇచ్చట వారణపురమున రాజదంపతులు సద్గుణవతి జాడ తెలియనందున తీరని దుఃఖం పొందిరి. రాత్రి యంతయు నిద్రాహారములు మాని ఆమెనుగూర్చి విచారించుచు ఉదయం కాగానే మరణించుచున్నారు" అని చెప్పెను.

భేతాళుని మాటలు విని విక్రమాదిత్యుడు ఆశ్చర్యపడి, భట్టికి రాజ్య పాలనా భారం అప్పగించి, ఖడ్గభూషణాదులు చేబట్టి భేతాళునిపైనెక్కి వారణ పురమునకు పోయెను. అచ్చట నొక ప్రాణియైనను మసలుటలేదు. అందరును విగతజీవులై పడియుండిరి. ఆ పట్టణ స్థితిని చూచి విక్రమాదిత్యుడు జాలిపడి. వారిని కాపాడదలచి, ఒక తటాకమున స్నానంచేసి, నిత్యకృత్యములు తీర్చుకొని

చిత్రాసనమున కూర్చుండి తన ఇష్టదేవతయగు మహంకాళిని ప్రార్థించెను. దేవి ప్రత్యక్షమయ్యెను. వెంటనే రాజు సాష్టాంగ నమస్కారములు చేసి "తల్లి! నా కెట్టి కొరతయులేదు. కాని ఈ పట్టణ స్థితి చూచిన తీరని దుఃఖం కలుగుచున్నది. రాజు చేసిన తప్పుకు సకలజీవులు కష్టములపాలై నవి. వీరిని కాపాడుటకేదయిన మార్గం చూపుము" అని కోరెను.

మహంకాళి అతని కోరికవిని సంతోషించి "వత్సా! ఈ పట్టణమును పరిపాలించుచుండిన రాజు మహా దుర్మార్గుడు. ఋషిపత్నియైనను సందేహించక ఆమె పాతివ్రత్యమును చెరుప ప్రయత్నించెను. అందువలన నీ పట్టణమునకు యిట్టి శాపం లభించినది. కనుక నీవా పతివ్రత యనుగ్రహం పొంది ఆమెచేతనే వీరినందరిని బ్రతికించుకొనవచ్చును. కాని అన్యథాచేయుటవలన ప్రయోజనంలేదు" అని చెప్పి తీర్థవిభూతులను, ఒక బెత్తమును యిచ్చి ఆశీర్వదించి అదృశ్య మయ్యెను.

తరువాత విక్రమాదిత్యుడు నూరేండ్లు నిండిన పేదబ్రాహ్మణ రూపం దాల్చి ఆ ఋషిపత్నియున్న వనమునకు దగ్గరగ భేతాళుని సహాయమున చితి నేర్పాటుచేసికొని ఆ గుండముచుట్టూ తిరుగుచు 'హర! హర! మహాదేవ శంభో!' అని అరచుచు నొక అడుగుపెట్టెను. మరిఒక అడుగుపెట్టుట కొక గడియసేపు పట్టుచుండెను. ఇట్లు నెమ్మదిగా ముందుకు నడచుచు అగ్నిగుండంలో నిజంగ పడునట్లు నటించుచుండెను. ఆ సమయంన ఋషిపత్ని ఆ మార్గమున వచుచ్చుచు ఆ శతవృద్ధునిచూచి దగ్గరకువెళ్ళి "అయ్యా! మేరీ అగ్నిగుండం వద్ద ఏమి చేయు చున్నారు? మీ పేరేమి? ఊరేది?" అని అడిగెను.

చితిలో పడబోవుటకు ప్రయత్నించుచున్న వృద్ధ బ్రాహ్మణునితో మాట్లాడుచున్న ఋషిపత్ని

ఆమె మాటలు విని ఆ వృద్ధబ్రాహ్మణుడు "తల్లీ! నేను మహాపాపిని. నాతో సంభాషించుటవలన మీకు కూడ పాపమంటగలదు. నన్ను అడ్డుకొనవద్దు. ఈ గుండములోపడి చావనిమ్ము" అని అగ్నిలోపడబోయెను.

అపుడా ఋషిపత్ని వృద్ధుని ఆపి, "నావలన మీకు కావలసిన సహాయ మేదైన నున్నచో తెలుపుడు. నాశక్త్యానుసారం మీకు ఉపకారంచేయుదును. ఏమి చేయగోరుదురో చెప్పు"డని అడిగెను.

అప్పుడా వృద్ధ బ్రాహ్మణుడు "తల్లీ! నాపేరు కంకుభట్టు. నేనుండు చోటు సరస్వతీ పట్టణం. నేను సకలశాస్త్రముల నభ్యసించి వేలకొలది శిష్యులకు నానేర్చిన విద్యలన్నిటిని బోధించితిని. అనేక రాజసభలచే సన్మానింపబడితిని. ఈశ్వరానుగ్రహమున నొకపుత్రుని బడసితిని. వానికి సకల విద్యలు నేర్పించి సాటిలేని పండితునిగా చేసితిని. యుక్తవయస్కుడైనంతట వారణపుర వాస్తవ్యుడగు వేదశాస్త్రభట్టు కుమార్తెయగు గీతను వివాహం చేసితిని. ఇవియన్నియు రాత్రిసమయమున జరిగినవి. కొంతకాలం అత్తవారింట బాగుగనే గడచినది. ఒకసారి మాయూరికివచ్చి తిరిగి అత్తవారింటికి వెళ్ళినాడు. అదేమి మాయయోకాని వాడు వెళ్ళిన తరువాత ఆ గ్రామంలోనివారు పగలు నిర్జీవులుగను, రాత్రులందు సజీవులుగను ఉండి చచ్చి బ్రతుకుచున్నారు, బ్రతికి చచ్చుచున్నారు. మా పుత్రుడు కూడ అచ్చటనే ఉండిపోయినాడు. ఎన్నిదినములైనను నాకుమారుడు తిరిగి యింటికి రానందున వారి యోగక్షేమములరయుటకై నేను వచ్చి చూడగా పట్టణ పరిస్థితి యిట్లున్నది. ఇట్లున్న కారణమేమని యడుగగా నా వియ్యంకుడు, వారి బంధుమిత్రులు, ఇరుగుపొరుగులు "మీ కుమారుడు ఈ పట్టణంలో అడుగుపెట్టిన నాటి నుండి మాకిట్టికష్టం దాపురించినది." అని నిందించసాగిరి. ఆయపవాదు భరించలేక నా కుమారుడు కాళికాలయమున కేగి గొంతుకోసుకొని చచ్చెను. మగనిపైగల ప్రేమచే నాకోడలు అగ్నిగుండమున నురికిచచ్చినది. కూతురు మరణించుట చూచి దుఃఖం పట్టలేక తల్లిదండ్రులు మరణించిరి. ఇందరు పోయిన తరువాత నేనొక్కడను బ్రతికియుండి లాభమేమి అనుకొని ఆత్మహత్య చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. నేడోరేపో చావనున్న నాకు ఇంకను బ్రతకవలెనను ఆశయుండి లాభమేమి?" అని దుఃఖపడసాగెను.

ఋషిపత్ని ఆ వృద్ధుని మాటలువిని జాలిపడి "బ్రాహ్మణోత్తమా! ఈ యూరిరాజు నన్ను మోహించి నాపాతివ్రత్యమును పాడుచేయ తలపెట్టగా, పట్టరాని కోపంపొంది నేను శాపమిచ్చితిని. ఆ శాపం కారణముననే ఈ పట్టణమున కిట్టిదుస్థితి కలిగినది. ఇకపై నీయూరెప్పటివలె కాగలదు. ఇందలి ప్రజలందరు సుఖముగా ఉండగలరు. నీకుటుంబంలోని వారెల్లరు క్షేమముగా ఉండగలరు. నీవీ అగ్నిగుండమున పడవలసిన పనిలేదు" అని పలికి, తన గృహమునకేగెను. వారణపురము ఎప్పటివలె కలకలలాడసాగెను. ప్రజలందరు ఆనందముగా ఉండిరి.

పిమ్మట విక్రమాదిత్యుడు వారణపురమునకు వచ్చి అది పూర్వపు స్థితిలో నుండుటనుగాంచి సంతోషించెను. తరువాత రాజదంపతులను దర్శించదలచి అంతఃపురంనకు పోగా వారు తమ ఏకైకపుత్రిక ఏమైనదోతెలియక దుఃఖసాగర మున మునిగియుండిరి. వారిస్థితి చూచి విక్రమాదిత్యుడు జాలిపడి, ఆమె జాడ నెట్లయిన తెలిసికొని, తీసుకొనివచ్చి వారి దుఃఖము మాన్పవలెనని నిశ్చయించు కొనెను.

విక్రమాదిత్యుడు వారికి ధైర్యము చెప్పి అచ్చటి నుండి కాళికాలయ మునకు పోయి ప్రార్థింపగా, మహాంకాళి ప్రత్యక్షమై ఆమెనొక రాక్షసుడు ఎత్తు కొనిపోయినాడని తెల్పి, అతడుండుచోటు నెరిగించెను. వెంటనే విక్రమాదిత్యుడు భేతాళునిపై నెక్కి సద్గుణవతి నెత్తుకొనిపోయిన రాక్షసుడు నివసించుచున్నగుహకు పోయి లోపలనున్న సద్గుణవతిని చూచి "సుందరీ! నీవీగుహలో ఒంటరిగా ఉండు టకు కారణమేమి?" అని అడిగెను. ఆమె విక్రమాదిత్యుని చూచి జరిగిన విషయ

మంతయు చెప్పి కన్నీరు మున్నీరుగా నేడ్చెను. విక్రమాదిత్యుడామె దుఃఖమును పోగొట్టి "నీవు దుఃఖపడవద్దు. ధైర్యంగా ఉండుము. నీ తల్లిదండ్రులు క్షేమము గానే ఉన్నారు. వారివద్దకు నిన్ను తీసుకొనిపోయి అప్పగింతును. మీ పట్టణంనకు కలిగిన శాపమును తీర్చినపిమ్మట నిన్ను కాపాడుటకై యిచ్చటికి వచ్చితిని" అని చెప్పుచుండగా, సద్గుణవతి "అయ్యో! ఆహారమునకై పోయిన రాక్షసుడు తిరిగి వచ్చు వేళ అయినది. అతడు వచ్చిన మిమ్ము చంపును. కావున వాడు రాకముందే నన్ను మాయూరికి తీసుకొనిపొండు" అని కోరెను.

ఆ మాటలువిని విక్రమాదిత్యుడు "ఓ సద్గుణవతీ! దొంగతనముగా తీసుకొనిపోవుట రాజధర్మము కాదు ఆ రాక్షసునిచంపి నిన్ను తీసుకొనిపోవుట న్యాయము" అనగా, "మహారాజా! ఆ రాక్షసుడు దేవతలనుండి చావులేని వరములు పొందినవాడు. వానిని మీరెట్లు చంపగలరు?" అని అడిగెను. ఆ మాటలువిని విక్ర మాదిత్యుడు "సుందరీ! నేను ఒక ఉపాయం చెప్పెదను. అట్లు చేయుము. నేడు వానితో సంతోషంగా మాటలాడుము. మాటల సందర్భంలో వానిఆయువు ఎచ్చట నున్నదియో అడిగి తెలిసికొనుము. తరువాత తగుమార్గమాలోచించి వానిని చంపి నిన్ను తీసుకొనిపోయెదను." అని పలికి, అచ్చటి నుండి ఒక వనమునకు పోయి, కందమూల ఫలాదులుతిని ఆదినం గడిపెను.

మరికొంతసేపటికి రాక్షసుడు సద్గుణవతియున్న స్థలంనకు వచ్చెను. అతడు ఫలపుష్పాదులు తెచ్చి సద్గుణవతిని చూడబోగా నామె నిద్రపోవుచున్నట్లు నటించుచుండెను, రాక్షసుడామె దగ్గరకుపోయి లేపబోయెను. వెంటనే ఆమె పైకి లేచి యొకమూల నిలబడి విచారముతో ఉన్నట్లుండెను. రాక్షసుడామె వైఖరి చూచి

"సుందరీ! నీవేదో విచారముతో ఉన్నట్లున్నావు. నేను లేని సమయమున నీకేదైన ఆపద కలిగినదా? నీవు ఇంతకాలం నాతో సంతోషంగా మాట్లాడుచుండెడిదానవు. నేడిట్లుండుటకు కారణమేమి? నాపై నీకు దయతప్పినదా? నీవ్రతం ఇంకను పూర్తి కాలేదా?" అని యడిగెను.

అంతట నాసుందరి "రాక్షసేశ్వరా! నా వ్రతం పూర్తియైనది. ఇక సంతర్పణం చేయవలసియున్నది. దానితో వ్రతం సంపూర్తియగును. అది రేపటికి తీరగలదు. పిమ్మట నీవే నేను, నేనే నీవు. మనయిద్దరికి భేదం లేదు. కాని నన్నొక సందేహం పట్టిపీడించుచున్నది. నీవు పగలెల్ల సంచారం చేయుచుందువు. అట్టి సమయమున, రాక్షసుడవగు నీకేదైన ఆపద కలుగవచ్చును. మీకేదైన ఆపద కలిగిన అపుడు నాకు దిక్కెవరు? ఈ సందేహం నన్ను బాధించుచున్నది. మీకేదైన ఆపద కలిగిన మిమ్ము కాపాడుకొను మార్గము తెలుపుడు" అని కోరెను.

సద్గుణవతి మాటలువిని రాక్షసుడు వికవిక నవ్వి "పిచ్చిదానా! నాకు ఆపద కలుగునని భయపడుచున్నావా? నన్ను చంపగలవాడు మూడు లోకములలో నెవడునూ లేడు. నీకు నాజీవిత రహస్యమును చెప్పుచున్నాను శ్రద్ధగా వినుము. మల్లికార్జునమను నొక పర్వతం కలదు. ఆపర్వతం క్రింద వినాయకుని గుడి యొకటి ఉన్నది. అతనిని త్రోసికొని అవలికి పోయినయెడల ఈశాన్యగుహయను నొక బిలద్వారం కలదు. ఆ బిలద్వారమున కూర్మవతియను నొకతాబేలు ఉన్నది. ఆ తాబేలు కడుపులో నొకపురుగు ఉన్నది. ఆ పురుగుతలలో నాప్రాణం కలదు. ఆ పురుగుతలను కోసి నాముందు వేసినయెడల మాత్రమే నా ప్రాణం పోవును.

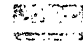
అంతవరకు నాకు ఎట్టికీడు కలుగదు. నాచే ఇతరులెవరైన చంపబడుదురుగాని నేనెవరిచేతను చంపబడను. కావున నిర్భయంగా వుండుము. ఈ రహస్యమెవరికినీ తెలియనీయకుము" అని చెప్పెను. సద్గుణవతి అతని మాటలువిని సంతోషించినట్లు నటించెను. తరువాత వాడు ఆమెకు ఫలపుష్పములనిచ్చి రేపు కలియుదునని చెప్పి పోయెను.

తెల్లవారగనే రాక్షసుడు ఆహారంకొరకు బయటికి పోయెను. రాక్షసుడు బయటికి పోయిన విషయం గమనించి విక్రమాదిత్యుడు సద్గుణవతి వద్దకు వచ్చి రాక్షసుడు చెప్పిన సంగతులన్నియు తెలిసికొనెను. వెంటనే మల్లికార్జున పర్వతం వద్దకుపోయి, తన ఇష్టదేవతయగు మహంకాళిని స్మరించి పాతాళమునకు దిగెను. అచ్చటనున్న జొనలోదిగి నాలుగుప్రక్కల తిరిగిచూడగా వినాయకుని గుడి కన బడెను. గుడిలోని కేగి విఘ్నేశ్వరుని ప్రార్థించి తాను వచ్చిన పనిని తెలియ జేసెను.

విక్రమాదిత్యుడు దుష్టనిగ్రహ శిష్టపరిపాలనమునకై వచ్చిన వ్యక్తి యని వినాయకుడు తెలిసికొని త్రోవయిచ్చెను. ఆత్రోవను నడచిపోగా బిలద్వారం కనబడెను. బిలద్వారం గుండా లోనికిపోయి చూడగా కొండవలెనున్న ఒక తాబేలు కనబడినది. అది అచట పడియుండుటను చూచి విక్రమార్కుడు తన ఖడ్గముతో బలంగా నొకవ్రేటువేసి దాని కడుపుచీల్చి పరిశీలింపగా అందొక పురుగు కన బడెను. విక్రమార్కుడా పురుగునుపట్టి భద్రముగా నొక బరిణెయందుంచి రాక్షసుడు నివసించుచున్న గుహవద్దకు వచ్చెను. వాని ఎదుటకుపోయి ఆ పురుగుతలను కోసి వాని ముందువేయగనే వాడు మొదలునరికిన మ్రానువలె క్రిందపడి గిలగిల కొట్టు కొని ప్రాణం విడిచెను.

పిమ్మట విక్రమాదిత్యుడు సద్గుణవతి యొద్దకుపోయి, జరిగిన విషయం అన్నియు చెప్పి, "రాక్షసుని చంపివేసితిని. ఇక మనం మీపట్టణంనకు నిరాటంకముగా పోవచ్చును, రమ్మ" అని చెప్పెను.

విక్రమాదిత్యుడు పురుగును పట్టి తెచ్చి ఖండించి రాక్షసుని చంపుట

ఆ మాటలు విని సద్గుణవతి పట్టరాని సంతోషంపొంది విక్రమార్కుని ధైర్యసాహసముల ననేక విధముల కొనియాడెను, పిమ్మట ఫలహారమొసగి, కొంతతడవు విశ్రమింపజేసెను. తరువాత భేతాళుని సహాయమున వారణపురం చేరిరి.

విక్రమాదిత్యుడు వెంటనే రాజదంపతులకు సద్గుణవతిని అప్పగించి జరిగిన సంగతులన్నియు చెప్పి సంతోషపరచెను. రాజదంపతులు విక్రమార్కుని అనేక విధముల కొనియాడి, మహారాజోచితమర్యాదలు జరిపి సాగనంపిరి.

* బాలలూ! ఈవిధంగా విక్రమాదిత్యుని సాహసౌదార్య శౌర్యపరాక్రమములను తెలుపు కథలు అనేకం కలవు. అందు బాలలకు ఉపయుక్తమైన కథలు మాత్రమే యిందు వ్రాయబడినవి. మిగిలిన కథలు మీరు పెద్దవారైన పిమ్మట చదివి ఆనందించుడు. అవి మీరిప్పుడు చదువదగినవి కాదని వ్రాయలేదు. గమనించుడు. -రచయిత.

శాలివాహనుని జననము

పూర్వము కావేరినది ఒడ్డున భల్లాణపురమను నొక పట్టణముండెను. ఆ పట్టణమునగల అగ్రహారములో రామావధాని యను బ్రాహ్మణు డుండెను. అతడు వేదవేదాంగములను, చతుష్షష్టి కళలను చక్కగా అభ్యసించెను. అతడు చింతామణి యను కన్యను వివాహమాడెను.

చింతామణి ఋతుమతియైన నక్షత్రమునుబట్టి ఆమెకు పండ్రెండేళ్ళునిండిన తరువాత మేషమాసము పదునైదవ తేది శుక్రవారము రాత్రి పండ్రెండు గడియల మీద రోహిణి నక్షత్రమున నతడే పడుచుతో చేరినను వెంటనే ఒక పుత్రుడు పుట్టునని, అతడు దేవతలను సైతము జయించి భూలోకమంతయు నేకచ్ఛత్రాధిపతియై నూరేండ్లు పాలించగలడని తెలుసుకొనెను.

ఆ సంగతి తెలుసుకొన్న రామావధాని ఆ దినము వచ్చువరకు భార్య నంటకూడదని నిశ్చయించుకొని కాశీ మున్నగు దివ్య క్షేత్రములను దర్శించుచు గంగ మున్నగు పవిత్ర నదులలో స్నాన సంధ్యాదులు జరుపుచు కాలము గడపెను.

ముహూర్తదినము రాగానే యింటికి చేరవలెనని తిరుగు ప్రయాణం అయ్యెను. తన యూరికి రెండు ఆమడల దూరముననున్న నల్లూరు అను గ్రామమున నుండి భోజనాదులు పూర్తిచేసుకొని, అచ్చటినుండి బయలుదేరి ప్రొద్దు

పోవు సరికి తన పట్టణమునకు చేరి ఆ రాత్రి తన భార్యతో సుఖముగ కాలం గడపవలెనని, సుపుత్రుని బడయవలెనని తలచి ఆమడదూరమున నడచెను.

అప్పుడా ప్రాంతమున వర్షములు అధికముగ కురియుట వలన కావేరి నదిలో నీరు పొంగి ప్రవహించుచుండెను. నదికి ఆవలి ఒడ్డున భల్లాణపుర ముండెను. ఇవతలి ఒడ్డునుండి అవతలి ఒడ్డుకు చేరగలిగిన స్వగృహం చేరి నట్లే. కాని ప్రవాహం క్రమక్రమంగా అధికమగుచుండుటవలన రామావధాని నదిని దాటి పోవుటకు ఏ మాత్రం అవకాశం లేకుండెను. అందువలన నతడు "అయ్యో! ఎంతోకాలంనుండి ఎదురు చూచుచున్న దినం వచ్చినది. కాని ఇంటికి పోయి నా భార్యను కలియు నవకాశం కలుగకున్నది. నేను పెట్టుకొన్న ఆశ లన్నియు నిరాశలైనవి. నాకు సుపుత్రుడు కలుగు అదృష్టం తప్పిపోయినది. నా పుత్రుడు మహావీరుడు కాగలడని, అనేకమంది రాజులను జయించి చక్రవర్తి యగునని, వానివలన నా జన్మ చరితార్థం కాగలదని నమ్మియుంటిని. "తానొకటి తలిస్తే దైవమొకటి తలచె"నన్నట్లయినది. అని పరి పరి విధముల చింతించుచు, నది యొడ్డున కూర్చుండి తల కొట్టుకొనుచుండెను.

అపుడానది యొడ్డుకు ఒక కుమ్మరివాడు వచ్చెను. అతనిపేరు వేలార్. భార్యపేరు లక్ష్మి. అతని నివాసస్థలము ఆ నదియొడ్డున నున్న వేదగిరి. అతనికి ఒక కూతురుండెను. ఆమె పేరు అన్నపూర్ణ. ఆమె సాటిలేని సౌందర్యవతియై అలరారుచున్నది.

వేలార్ తన కుమార్తెకు ఏడేండ్లున్నప్పుడే కొడగు దేశమున నున్న ఒక కుమ్మరి యువకునకు యిచ్చి పెండ్లి చేసినాడు. అతడా బాలిక రజస్వలయైన పిమ్మట తన యింటికి తీసుకొనిపోవచ్చుననుకొని తన స్వగ్రామమునకు పోయెను.

అట్లుండ ఆరుమాసముల క్రిందట అన్నపూర్ణ రజస్వలయైనది. మరల ఋతుమతియై అయిదవ దినం స్నానంచేసి ఆనాడే ఇంటిలోనికి పోయినది.

ఇట్లున్న సమయమున వేలార్ మట్టి తెచ్చుకొనుటకై నది ఒడ్డుకు పోయెను. అదే సమయమున రామావధాని నదిని దాటి తన యూరికి పోవుటకు వీలులేకపోయినందున నది ఒడ్డున కూర్చుండి తల కొట్టుకొనుచుండెను. వేలార్ అతనిని చూచి జాలిపడి "అయ్యా! తమరుచూడగా గొప్ప పండితులవలెనున్నారు. మీరిచ్చట కూర్చుండి విచారపడుటకు కారణమేమి? మీకు కలిగిన కష్టమెట్టిదో తెల్పుడు. చేతనైన సహాయం చేయుదును" అని అడిగెను.

వేలార్ మాటలు విని రామావధాని "ఓయీ! నేనీ నదికి అవతలి గట్టుననున్న భల్లాణపురాగ్రహారమున నివసించు బ్రాహ్మణుడను. నా పేరు రామావధాని. నాకు వివాహం అయినది. నా భార్య ఋతుమతియై లగ్నఫలము పన్నెండేండ్లు నిదానించిన తరువాత ఆమెను కూడినతరువాత నా వడుచుగర్భమున జన్మించు కుమారుడు భూలోకమంతను ఏకచ్ఛత్రాదిపతియై పరిపాలించునట్లున్నది. ఆ లగ్నముననే చేరిన మేలు. ముందుగ చేరి సంసారంచేసి పనికిమాలిన బిడ్డలను పలువురను పొందనేలయని తలచి తీర్థయాత్రలకు పోయితిని. పన్నెండు సంవత్సరములు దేశాటన చేసితిని. నేను తిరగని స్థలములులేవు. చూడని వింతలు లేవు. నేటితో ఆ పన్నెండేళ్ళ గడువు ముగియుచున్నది. ఆ లగ్నము నేటిరాత్రి పన్నెండు గడియలకు వచ్చుచున్నది. లగ్నసమయమునకు ఇంటికి చేరదలచి ఎంతో సంతోషముగా వచ్చిన నాకు నది అడ్డమైనది. ఇంటికి పోవుటకు మార్గము లేక తల కొట్టుకొని ఏడ్చుచున్నాను" అని చెప్పెను.

రామావధాని చెప్పిన మాటలు విని వేలార్ చాల బాధపడినాడు. ఏదో ఒక విధముగా ఆయన కోరిక దీర్చునట్లు తోడ్పడవలెననుకొన్నాడు. రామావ

ధానిని చూచి, "భూదేవా! ఈ ప్రవాహమింతలో తగ్గునట్లులేదు. నేడు మీ పట్టణం చేరుట కేమాత్రము అవకాశం లేదు. రేపు ఎట్లయినను పోవచ్చునుకాని మీ చిర కాల కోరిక దీర్చుకొనుటకు తగు మార్గమెదయినా ఆలోచింపుడు. ఎంత ఆలో చించి ఏమి లాభం? తగినంత వ్యవధి లేదుకదా? లోకోత్తరమైన దేవరవారిలగ్నం వ్యర్థము కాకుండ నేనొక ఉపాయం చెప్పెదను వినుడు. నాకొక కుమార్తెకలదు. అది అప్సరసలను ధిక్కరించునట్టి అందచందములు కలిగి అలరారుచున్నది. దాని పేరు అన్నపూర్ణ. అది ఋతుమతియై యిప్పటి కారు మాసములైనది. ఆమె బహిష్టై నేటికైదు దినములైనది. నదికి వచ్చి స్నానము చేసి ఇప్పుడే యింటికి పోయినది. కనుక మీ సంకల్పము వృథా కానివ్వక, నేటిరాత్రి మా ఇంటికి వచ్చి నా పుత్రిక కడ కరుదెంచి మీ యిష్టానుసారము చేయు"డని చెప్పెను.

అతని మాటలు విని రామావధాని కొంతసేపు ఆలోచించి, లగ్న ఫలం వృథా కానిచ్చుటకంటె వేలార్ చెప్పినట్లు చేయుటయే మంచిదని నిశ్చయించు కొనెను. తరువాత అతని యింటికిపోయి ఆతిథ్యం స్వీకరించి, మిక్కిలి ఆనం దించి ఆరాత్రి అన్నపూర్ణతో గడపెను. తెల్లవారగానే వేలార్‌వద్ద శలవు తీసు కొని స్వగృహమునకు పోయెను.

అటుపిమ్మట అన్నపూర్ణ గర్భందాల్చి తొమ్మిదినెలలు గడచిన తరు వాత శుభసమయమున కోటి సూర్యప్రకాశమానుండగు నొక కుమారుని కనెను. ఆ బాలుడు శుక్లపక్ష చంద్రునివలె దినదినాభివృద్ధి పొంది శాలివాహనుడను పేర పిలువబడుచుండెను. క్రమముగా ఆ బాలుడు అయిదేండ్లవాడైనంతట ఒక శుభ ముహూర్తమున అక్షరాభ్యాసం చేయించిరి. అతడు ఏడుసంవత్సరములలో సకల కళా విశారదుడై గురువును మించిన శిష్యుడనిపించుకొనెను. తాతగారు కుండలు

చేయునపుడు శాలివాహను డాతని దగ్గర కూర్చుండి మట్టితో ఏనుగులు, గుఱ్ఱములు, రథములు, మనుష్యుల బొమ్మలు తయారుచేసి ఇంటిలో దాచుచుండెను.

శాలివాహనుడు క్రమంగా పంధ్రెండేండ్లవాడయ్యెను. అప్పుడు వారు నివసించుచున్న మహిషాపురపు రాజు విశ్వనాథుడనువాడు విక్రమాదిత్యునకు కప్పము కట్టుచు, సామంతప్రభువై ఉండెను.

శాలివాహనుడు ఆ రాజువద్దకుపోయి అతనివద్ద రెండవ మంత్రి పదవి పొందెను. అతడు రాజకార్యములలో మంచి సలహాలిచ్చుచు రాజునకెంతో మేలు కలుగజేయుచుండెను. శాలివాహనుడు చిన్నవాడైనను రాజు అతని మాటల నలక్ష్యం చేయక ఎంతో గౌరవముగా చూచుచుండెను.

ఇట్లు జరుగుతుండగా విశ్వనాథుడు విక్రమాదిత్యునకు కప్పము చెల్లించు సమయం వచ్చెను. ఆ సమయమున ఆ రాజువద్ద అంత ధనము లేకుండెను. విశ్వనాథునకు ఏమి చేయవలెనో తోచక శాలివాహనుని చూచి "అమాత్యా! మనం విక్రమాదిత్యునకు కప్పము కట్టవలసియున్నది. మనవద్ద అంత ధనములేదు. ఒక దిన మించుమించైన ప్రమాదం తప్పదు. వారు వచ్చి నన్ను రాజ్యంనుండి తరిమి వేయుదురు. ఈ యాపదనుండి బయటపడు నుపాయ మాలోచింపుము" అని చెప్పెను.

రాజు మాటలు విని శాలివాహనుడు "రాజా! మీరు ధైర్యముగా ఉండుడు. రాజునకు కప్పం కట్టవలసిన అవసరమేమున్నది? ఈ భూమిని విక్ర మాదిత్యుడు స్వంతంగా తయారుచేసినాడా? అతని తాత, తండ్రులు సంపాదించినది కాదుగదా! భూమండలం భగవంతుని సొమ్ము. దానిపై ఎల్లరకు అధికారంకలదు. అతనికి భయపడ కప్పం కట్టవలసిన అవసరంలేదు. ఇకముందు మేము కప్పం కట్టమని కబురు పంపుడు. ఒకవేళ మనపై యుద్ధమునకు వచ్చిన రానిండు.

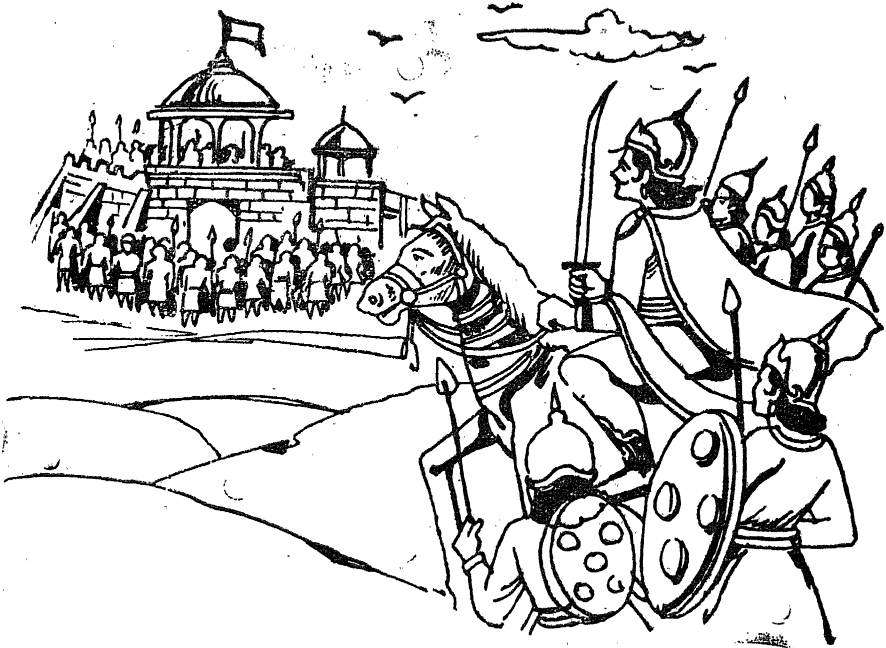
నేనతని నోడించి, నిమిషకాలంలో అతనిని యమపురికి పంపి, సర్వస్వమును వశపరచుకొని ఏకచ్ఛత్రాధిపతిని కాకున్న నేను శాలివాహనుడనే కాను" అని శపథం చేసెను. ఆ మాటలు విని రాజు మొదలగు వారందరు మారుచెప్పలేక మౌనంగా ఉండిపోయిరి.

ఇట్లుండ విక్రమాదిత్యునకు అందరు రాజులు కప్పం చెల్లించినట్లును, విశ్వనాధుడు మాత్రం కట్టలేదని తెలిసినది. అతడందుకు కోపించి, అధికారులను పిలిపించి "మీరు వెళ్ళి విశ్వనాధుని వద్ద కప్పం వసూలుచేసి తెండని" ఆజ్ఞాపించి పంపెను.

విక్రమాదిత్యుని దూతలు వెంటనే మహిషాపురికి వచ్చి రాజును కలిసి కప్పం కట్టమని అడిగిరి. రాజు ఏమియు జవాబు చెప్పలేదు. శాలివాహనుడు ఆ దూతలను పిలిచి "దూతలారా! మీరు మీ రాజువద్దకు పోయి "విశ్వనాధరాజుగారి ద్వితీయ మంత్రియగు శాలివాహనుడు మీకీ సమాచార మంపెనని చెప్పి యిట్లు తెల్పుడు. రాజసమానులగు రాజులనుండి కప్పం వసూలు చేయుట అన్యాయం. అట్లు తీసుకొనుట బందిపోటుదొంగల ఆచారమగును కాని రాజులు చేయవలసిన పనికాదు. కావున ఇకముందు కప్పం మాట యెత్తవద్దని చెప్పుడు. ఒకవేళ కప్పం అవసరమైన నా ఖడ్గధారను కప్పమున్నది. వచ్చి దీసుకొనమని చెప్పుడు" అని పలికెను.

వెంటనే దూతలు విక్రమాదిత్యుని కొలువునకు వెళ్ళి శాలివాహనుడు చెప్పిన మాటలనన్నిటిని చెప్పిరి. ఆ మాటలు విన్న విక్రమాదిత్యునికి పట్ట శక్యం కానంత కోపం వచ్చెను. భట్టిని చూచి "అమాత్య శేఖరా! మనం రాజ్యమునకు వచ్చినది మొదలు యింతవరకు మనమాట కెదురు చెప్పినవారు లేరు. ఎవడో శాలివాహనుడట! పట్టుమని పాతికేండ్లయినను లేనివాడట. ఎంత పొగరుగ

సమాధాన మిచ్చి పంపినాడో వింటివిగదా! ఇట్టి ధిక్కారమును సహించి ఉండ గలమా? మన శక్తిసామర్థ్యములు తెలియని పిల్లవాడేదో అన్నాడని ఊరుకొన్న సాటి రాజులలో లోకువై పోవుదము. వెంటనే దండెత్తివెళ్ళి వాని పొగరణచ వలెను. రేపే బయలుదేరి పోవుదము. సైన్యములను సిద్ధంగా ఉంచుడు" అని ఆజ్ఞాపించెను.

సైన్య సమేతముగ యుద్ధమునకు వచ్చిన విక్రమాదిత్యుడు మహిషాపురము చుట్టును ఉన్న బొమ్మల సైనిక బలములను చూచి ఆశ్చర్యపడుట

మరునాడు భట్టి-విక్రమార్కులు చతురంగ బలములతో బయలుదేరి మహిషాపురమునకు బోయిరి. భట్టి-విక్రమాదిత్యులు సమస్త దివ్యాయుధములను ధరించి, ఆడంబరముగా పోయి మహిషాపురం చేరిరి. కోటకు కొంతదూరమున గుడారములు వేసుకొనియుండిరి.

ఈలోపుగా శాలివాహనుడు మహిషాపురముననున్న సైన్యములను సిద్ధంగా ఉంచెను. తన స్వస్థలమగు వేదపురికేగి తాను మట్టితో చేసిన రథ గజ తురగ పదాతుల నన్నిటిని తెచ్చెను. వాటిని పట్టణం చుట్టు నిలిపి యుంచెను.

శాలివాహనుడు విక్రమాదిత్యుని జయించుట

ఆ మట్టిబొమ్మలను చూచి భట్టి-విక్రమార్కులు "పట్టణంచుట్టు మట్టితో తయారుచేసిన రథములు, ఏనుగులు, గుఱ్ఱములు, సైనికుల బొమ్మలు ఉంచబడిన వేమి? చిత్రముగనున్నదే! ఈరాజుకున్న సైనిక బలములివేకాబోలు! ఈమాత్రం దానికి కప్పం కట్టనని పెద్దపెద్ద మాటలు ఎందుకు చెప్పినారో?" అనుకొనిరి.

తరువాత విక్రమాదిత్యుడు రణభేరి వేయించి దూతలను రాజు వద్దకు పంపగా విశ్వనాథుడును, అతని ప్రధానమంత్రియు భయపడి, "ఈ శాలివాహనుని మంత్రిగా చేయుటవలననే మనకిట్టి విపత్తు సంభవించినది" అనుకొనుచుండగా, శాలివాహనుడు మందహాసం చేయుచు మట్టిబొమ్మల వద్దకుపోయి మంత్రజలముల ప్రోక్షించెను. వెంటనే ఆ బొమ్మలన్నిటికి ప్రాణంవచ్చెను. ఒకటికి వేయి చొప్పున నధికమై ముందుకునడచి విక్రమాదిత్యుని సైన్యముల మీదకుపోయి క్షణములో ఆ సైన్యమునంతను సంహరించినవి. అది చూచి విక్రమాదిత్యుడు నిశ్చేష్టుడై భట్టినిచూచి "సోదరా! ఈ విచిత్రమేమి? మనకు అంత్యకాలం సమీపించినదా ఏమి?" అని అడుగగా భట్టి లెక్కచూచి "అన్నా! రేపటితో మనకు రెండు వేలేండ్ల వయస్సు పూర్తియగుచున్నది. రేపటితో మన జీవితములు ముగియు చున్నవి. ఇకపై మన శక్తియుక్తులు పనిచేయవు. మనం శాలివాహనునిచే చంప

బడకముందే యిచ్చటి నుండి వెళ్ళిపోవుట మంచిది" అని చెప్పెను.

భట్టి మాటలువిని విక్రమాదిత్యుడు బేతాళునిపిలిచి "నన్నును, భట్టిని తక్షణం ఉజ్జయిని మహాంకాళి సన్నిధికి తీసుకొనిపొమ్ము" అని ఆజ్ఞాపించెను. వెంటనే భేతాళుడు వారిని తన భుజములపై నెక్కించుకొని మహాంకాళి సన్నిధికి తీసుకొనిపోయెను.

విక్రమార్కుడు దేవిననేక విధముల స్తుతించి, భేతాళునకు పూర్వపు రూపమునొసగమని ప్రార్థించెను. వెంటనే భేతాళుడు తన పూర్వరూపమగు బ్రాహ్మణరూపంను పొంది, భట్టీవిక్రమార్కుల నాశీర్వదించి, వారివద్ద శలవు తీసుకొని స్వస్థలమునకు పోయి, ఎప్పటివలె శివాలయమున పూజారిగా పనిచేయ సాగెను.

పిమ్మట విక్రమాదిత్యుడు మహాకాళికి సాష్టాంగదండప్రమాణం లాచరించి, శాలివాహనుని పుట్టుపూర్వోత్తరములను తెలిసికొని నిలబడెను. భట్టి మనం ఒకరిచే చంపబడరాదని తలచి పంచేంద్రియములను బంధించి, ప్రాణంవదలి కైలాసమున కేగెను.

అచ్చట శాలివాహనుడు విక్రమాదిత్యుని సైన్యంనంతటిని రూపుమాపి, వెదకిచూడగా భట్టి-విక్రమార్కులు కనబడలేదు. అంతటనతడు వారు ఉజ్జయినికి పోయియుందురని గ్రహించి, శత్రుశేషముంచరాదని నిశ్చయించుకొని ఉజ్జయినికి పోయి విక్రమార్కుని శిరస్సు ఖండించమని మట్టితోచేసిన చక్రం ప్రయోగించెను. ఆ చక్రమతివేగముగపోయి దేవి సన్నిధానమున నిలబడియున్న విక్రమార్కుని శిరమును ఖండించెను. భట్టి అంతకుముందే మరణించియుండుట చూచి చక్రం తన స్వస్థలమున కేగెను.

విక్రమాదిత్యుని తల అతని రాణులున్నచోట పడినది. దానిని చూచి పట్టపురాణులందరు గోడుగోడున నేడ్చి, అగ్నిగుండమ్మున పడి దేహత్యాగంచేసిరి.

శాలివాహనుడు వదలిన మట్టిచక్రము విక్రమాదిత్యుని శిరస్సు ఖండించుట
భట్టి పంచేంద్రియములను బంధించి మరణించుట

వారితోపాటు విక్రమార్కుని శిరస్సును కూడ గుండమున పడవేసిరి. భట్టి కుమారుడు తన తండ్రి మృతదేహంను, విక్రమాదిత్యుని కళేబరమును దహనం గావించెను.

పిమ్మట శాలివాహనుడు విశ్వనాధుని చూచి "రాజా! మీరు నా తండ్రి వలె ఉండవలెను. నేను ఈ రాజ్యమునకు పట్టాభిషిక్తుడనై భూమండలమంతయు ఏలవలయును" అనగా, రాజు అంగీకరించి అట్లేచేసెను. శాలివాహనుడు చిరకాలం ప్రజలను చక్కగా పాలించి శాశ్వతకీర్తినార్జించెను. ***